

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 113. szám
1940. május 22., szerda

Felülszerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvénytiszviselői bejegyzési szám: 10/1—1938.

A La Manche-csatorna felé nyomul előre a német haderő

Elfoglalták Arrast, Amienst és Abbevillet — A németek foglyul ejtették Giraud tábornokot és vezérkarát

Ismerteti Olaszország követeléseit az olasz sajtó

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnoksága a következő közleményt adta ki: „Mindennapos legnagyobb offenzívája látszólag le a nyugati hadszíntéren. Az új francia hadsereg, amelynek feladata lett volna a Belgiumban, valamint a Maginot-vonalnál lévő ellenséges csapatok között az összeköttetést megteremteni, Sedantól délre teljesen szétszóródott. Giraud tábornok és vezérkara fogságba esett. Giraud tábornok volt eddig a hetedik francia hadtest parancsnoka. A német rohamkocsis osztagok és motorizált csapatok elfoglalták Arras, Amiens, Abbeville városokat és ezzel a még északon lévő angol, francia és belga csapatokat a La Manche csatorna felé szorították. Belgiumban csapataink támadásokat intéznek Genttől keletre és a Scheldétől délre a még ellenálló ellenséges haderő ellen. Az ellenség törekvéssel hogy csapatainkat Valenciennesből délre áttörjék, sikertelenek maradtak. Amint már előbb közöltük, a német csapatok elfoglalták Laont és a Chemin des Dames-on túl az Aisne és az Oise között lévő csatornát. A németek ezen a területen visszaverték a francia ellentámadásokat és számos rohamkocsit semmisített meg. Rethel városát, ahol az ellenséges csapatok még ellenálltak, a németek elfoglalták, a léghaderő eredményes támogatása mellett. A

német repülő-osztagok eredményesen bombázták a hidakat, támadásokat intéztek az ellenség menetszlopai ellen és meggyorsították az új francia hadsereg szétszóródását. A francia partok feletti felderítő utak során súlyosan megrongáltak a német repülők egy francia torpedórombolót, az 5492 tonnás Niger nevű olajtankhajót, a Pavon nevű francia uszályhajót és másik két uszályhajót. Május 20-káról 21-re virradó éjjel több olajtankhajót összesen 43 ezer tonna ürtartalommal Dover és Calais között elsüllyesztettek, négy hajó pedig 13 ezer tonna ürtartalommal súlyosan megrongálódott. Az ellenség 47 repülőgépet veszített május 20-án, 15 német gép nem tért vissza kiindulási helyére.”

A Német Távirati Iroda jelenti: A német főparancsnokság jelentése szerint két ellenséges hadosztályt Chambre közelében megsemmisítettek. A Völkischer Beobachterben Hesse alezredes beszámol a fronton szerzett tapasztalatairól. Megállapítása szerint a német páncélos kocsikkal sokkal jobbak, mint a szövetségeseké és ezeknek köszönhető, hogy Le Chateaulnál 4000 foglyot ejtettek. Azok az akadályok, amelyek a francia erődvonalak előtt állnak, semmit sem érnek. Az új legyvernem minden várakozáson felül eredményeket ér el.

Elfoglalták Namur utolsó erődjét

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jó hírt közölt a helyről szerzett információi szerint a német csapatok elfoglalták Namur város utolsó erődjét is, amely mindezekig ellenállt a német támadásoknak.

A német főparancsnokság közli, hogy Narviknál a német légi erő hatásosan avatkozott be a szárazföldi harcokba és tehermentesítette az itt

küzdő német csapatokat. Az ellenséges tengeri erők ellen intézett támadások is sikerrel jártak. Egy csatahajót az előtorony magasságában nehéz bombatalálat ért, egy másik csatahajót két bombatalálat súlyosan megrongált. Valószínű, hogy a két ellenséges hadihajó közül az egyik nehéz csatahajót sorsára kell hagyni. Több bombatalálat megrongált két más ellenséges hadihajót és három ellenséges kereskedelmi gőzöst.

Páris jelenti:

„A helyzet zavaros...”

Páris. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenti, hogy a rendkívül heves harcok folytatódhatnak. A helyzet zavaros és valószínűnek látszik, hogy a németek tegnap páncélos egységeiknek legnagyobb részét harcra vetették. Főképpen könnyű egységeket használtak azzal a céllal, hogy minél mélyebbre hatolhas-

sanak. Előnyomulásuk iránya a nyugati partok felé, Calais felé tart. Az Oise és a Maas között a francia csapatok visszavonuló mozgólátokat végeztek, kiűritették Laont, amelyet a németek elfoglaltak. Azokat a német kísérleteket, amelyekkel Rethelnél át akartak kelni az Aisne-folyón, visszaverték.

El akarják vágni a belga csapatokat a szövetségesektől

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Franciaország és Anglia között a távbeszélő forgalom azért szakadt meg, mert az angol kormány a vonalat katonai célokra magának foglalta le.

A Londoni hivatalos körökben a helyzetről a következőket mondják: A helyzet még mindig rendkívül zavaros és nehéz világos képet rajzolni róla. Hírek vannak arról, hogy a németek elfoglalták Amiens és több más várost is. A német támadások ugylátszik

arra irányulnak, hogy kezükbe kerítsék a La Manche-csatornát és így válasszák

el a még belga területen harcoló belga szövetséges csapatokat a francia haderő zömétől.

A francia hadijelentés

Páris. (Rador.) A francia hivatalos jelentés közli, hogy az éjszakai számos összehúzó hatására a helyzetben jelentékeny változás nem történt. A Somme és a cambrai terület között, különösen pedig az Aisne-folyó mellett a retheli kerületben az ellenség támadásait különböző pontokon visszautasították. A légi haderők az éjszaka folytatták éjféli bombatámadásaikat az ellenség mozgósított vonalai ellen.

Páris. A Havas távirati iroda jelenti: A harc St. Quentin mellett változatlan hevességgel folyik. A németek itt három ezer tank harcbevetésével hevesen küzdenek az előbbrejutásért. A küzdelem Landrenies és Cambrai környékén a leghevesebb. A németek motorizált hadseregük legnagyobb részét — négy-öt páncélos divíziót — harcra vetették. A támadás rendkívül komoly helyzetet teremtett, de a hadi helyzetben lényeges változás nem történt. A francia hadsereg teljes erővel harcol, hogy az áttörés vonalát minél szűkebbre szorítsa. Belgium területén a németek erős angol csapatokkal kerültek szembe. Mindentűt, ahol a németek támadásba léptek, az angolok visszaverték ezeket a támadásokat.

A német hadifoglyok között olyan katonák is vannak, akiket nyolc hetes kiképzés után küldtek a tűzvonalba. Az angol és francia hadsereg katonái kivétel nélkül legalább fél éves kiképzésben részesültek.

A francia lapok katonai szakértői megállapítják, hogy a németek eddigi harci sikereiket főleg annak köszönhetik, hogy olyan óriási tankokat vetettek a küzdelembe, aminek a szövetségesek hadvezetősége nem gondolt. A 30 tonnás könnyű tankokon kívül a németek 70, sőt 90 tonnás nehéz harckocsikkal szállták fel. Ezekkel az óriási erejű harckocsikkal szemben a gyalogsági és gépfegyverűz hatástalan volt, sőt a közigránatokkal sem értek el sikert. A francia hadvezetőség utasítására több ezer 75 centiméteres speciális gyorsüzemi ágyút vonultattak fel és ezek a legutóbbi három nap alatt nagy pusztítást vittek véghez. Már eddig is több száz tankot semmisített meg a francia tüzérség munkája. A harcban vetett német harckocsikkal számát 3000-re becsülik a katonai szakértők. A németek tömegtámadásokat hajtottak végre a tankok segítségével, ugyanakkor zuhanó bombavető repülőgépek tették hatásosabbá a támadást.

Angol csapatereősítések a nyugati harctér szövetséges hadseregeinek

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a francia hadvezetőség a szövetséges csapatok és gépjárművek Franciaországba és ezeket a Sambre folyó és Sedan között lévő frontszakaszra vezeti. Az angol mechanizált egységek a német oszlopok balszárnyát és közepét támadják, mert ez képezi az ékeket a francia vonalban.

A német sajtó Eupen és Malmedy visszaeséséről

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Eupen és Malmedy visszaeséséről a Berliner Börsenzeitung a következőket írja: A düsseldorfi állami irattárban a szárszói Lothárnak egy rendeletét őrzik, amelyben az uralkodó örök időkre megtiltja, hogy malmedy uradalom bármelyik külföldi herceg számára elválaszthassák az országtól. Az Eupen-, Malmedy-, Morasnet és St. Vith területek német jellege még sokkal régebbi. Itt építették a Karolingok királyi kastélyait, itt született Nagy Károly és ezen a térségen létesítették egykor a németek Lüttich városát, amely mindenkor éppen olyan hűséges volt a birodalomhoz, mint Limburg és Welwisch. Az Eupen-Malmedy terület német maradt a Ver saillest követő 20 esztendőn keresztül épp úgy mint az elmúlt századok alatt. Az eupen-malmedy hazaias szövetség vezetője a Versaillesst követő években a következőket jelentette ki: „Az Eupen-malmedy terület állampolgári minőségében tudom, hogy mi Belgiumban az idegenek szerepét töltjük be és hogy ütni fog a mi óránk is.”

Kivonták az angol csapatokat a Maginot-vonalból

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda harctéri összefoglaló jelentése a Maginot-vonal ellen intézett német gyalogsági támadásról mondott el részleteket. Eszerint a német csapatok erőteljes támadást intéztek a 311. számú francia magaslat ellen, mely az egész terepen uralkodott. A francia gyalogság az a vitéz szívóssággal védelmezte állását, amely a francia katonát jellemzi. A német gyalogság ezután megkerülte a magaslat egy részét, amikor 12 hatalmas francia páncéloskocsi tünt fel. Ezek 75 és 45 milliméteres ágyúkból erőteljes tüzet zúdítottak a német gyalogságra, amely kénytelen volt visszavonulni. De közben működésbe léptek a német páncéltörő ágyúk és a francia harckocsijkból nyolcat szétlőttek. A német tüzérség ezután pusztító tüzelésbe kezdett és megindult a német ellentámadás a 311. számú magaslat végleges elfoglalására. A német tüzérség előkészítő tüzelése után ismét rohamra indult a német gyalogság és ezuttal végleg sikerült birtokba venni a kérdéses magaslatot.

Különböen a német távirati iroda a következő összefoglaló jelentést adta ki a nyugati fronton történt harcokról:

Belgiumban csapataink üldözik a részben visszavonuló és részben menekülő ellenséget. A Belgiumban harcolt szövetséges csapatok azon kísérletét, hogy Valenciennes közelében déli irányban kitorjenek, megakadályoztuk. Amarnel csoda nem fog még egyszer bekövetkezni.

Csapataink Belgiumban a gandi megerősített támaszpont előtt állanak 60 kilométerre légvonalban Ostendétől. A német hadvezetőség megbízható értesülést szerzett arról, hogy a nyugati támadás első napján a Maginot-vonalban állomásozó angol csapatokat kivonták az arcvonalból és a la Manche-csatorna partjaira szállították, ahol hajóra rakták őket.

A német hadvezetőség számított arra, hogy Közép-Franciaországból kelet felé nagyobb francia előretörés fog bekövetkezni, hogy tehermentesítsék a francia csapato-

kat. Az első híven előretörés már megtörtént és ezt visszautasítottuk.

Lüttich és Namur erődjének végleges elcsévével megszűntek azok a belga támaszpontok, amelyek az előrenyomult csapataink mögött fejtettek ki működést. Ezzel a Maas völgye teljesen felszabadult a német utánpótlás számára.

A német távirati iroda harctéri jelentése rámutat arra is, hogy a német haderő Franciaországban egyre messzebb hatol nyugat felé. Pár nap alatt a Maastól az Oisen és Somme felső folyásán St. Quentin törtek előre a német csapatok, amelyek megismételték az 1914-es bravurokat. A német csapatok veszteségei a heves és ekkeseredett harcok dacára aránylag csekélyeknek mondhatók. Néhány ponton nagyobb áldozatokra volt szükség, de az igazi nagy veszteségek csak az ellenségnek mutatkoznak, különösen, ahol páncélos kötelékeink betörték a visszavonuló ellenséges hadoszlopok közé és légihaderőink bombázták a visszavonulókat.

Göring:

„A Vezér személyesen irányítja a hadműveleteket“

Berlin. (Rador.) Göring tábornagy az utasításként nyilatkozatot adott és kijelentette, hogy az ejtőernyős csapatok a véderő új egy-

Arras és Amiens lángokban áll

Páris. (Rador.) Még mindig igen hiányos hírek érkeznek a Sommetől északra folyó harcokról. A keddre virradó éjszaka a németek újabb nagy támadást intéztek a szövetséges csapatok ellen. A jelek szerint azonban ez a támadás csak arra szolgált, hogy megzavarják a szövetségesek ellenállását. Francia illetékes körökben teljes titoktartást tanúsítanak a hadműveletek tekintetében. Hír szerint Chambre környékén igen sok tüzeset fordult elő. Arras és Amiens város még most is lángokban áll.

Páris. (Rador.) A Havas ügynökség közli: A katonai helyzettel kapcsolatban megállapítható, hogy a német haderő főerőit Rajna felső folyása mentén vannak összpontosítva, vagyis a Rajna és a Majna között, a svájci határ mentén.

ségeit alkotják s tagjai a légihaderő egvényruháit viselik. Kijelentette, hogy rágalom az az állítás, hogy álruhába öltöztették őket. Ha fogságba kerülnek, a nemzetközi jog értelmében ugyanabban a bánásmódban kell részesíteni őket, mint a többi katonát. Amennyiben más bánásmódban részesítenék a német ejtőernyősöket, úgy a német kormány megfelelő megtorlást alkalmaz.

— *A német nép tudja azt, — folytatta Göring — hogy mindezt a vezér lángeszű vezetésének köszönheti. Személyében az államférfiul vezető és a zseniális hadvezető egyesül. A lengyelországi hadjárat és a Norvégiában alkalmazott tervek is a vezértől származnak és mindezek az ő külön, sajátos művei. Amit a német nép eddig remélt, most valóra vált. A vezér személyesen irányítja a katonai műveleteket, ezért teljes bizalommal tekinthetünk a végső győzelem felé — fejezte be nyilatkozatát Göring tábornagy.*

Turin. (Rador.) A Stefani jelenti: A Stampa című olasz lap foglalkozik a nyugati hadszíntér katonai helyzetével. Megállapítja a lap, hogy a németek nem a régi tervek szerint végzik támadásaikat és

a német haderőt Hitler vezér és kancellár személyesen irányítja és ő az, aki a hadműveletekről dönt.

A tartalékok husz-harminc hadtestet tesznek ki. A Franciaországban folyó hadműveletek következtében a német hadvezetőség arra kényszerült, hogy ebből a tartalékból három vagy négy hadosztályt kivonjon.

A Havas ügynökség magyarázó közleménye szerint a német hadműveletek újabb fejlődésében továbbra is a támadások jól ismert rajza észlelhető. Az egyik nap előretörése után a másik nap nyugalom következik. A közbeeső szünetet a németek utánpótlásra használják fel. A szövetséges repülői számára a támadásokban részvevő hadpáncélos hadosztály hatalmas kocsiparkjai jó célpontokat nyújtanak. Bombázták a németeknek a Rajna mögötti összekötő vonalait is.

Nyugat felé...

Irla: Gellért László

Bartók Ferenc három esztendő óta először hunyja le nyugodtan a szemét. A vad sziklákól körülvett kaukázusi falu barátságos lakói pedig odagyűlekeznek fekvőhelye köré és hallgatag figyelemmel tekintenek az álommal harcoló, őszhajú férfin. Igaz szánakozás illt arcukra, amikor a férfi nyugtalan álmában felhördült, érthetetlen szavakra mormogott és hol büszkeség, hol végtelen kétségbeesés nyoma rajzolódott ki arcán.

Az álomnak nemcsak jótékony tündére, hanem gonosz lidércje is van. És a lidérc ránehézedett Bartók Ferenc álomban is lüktető homlokára, beférkőzött szívébe, agyvelejébe és mint gyorsan pergő film, eljátszotta a keserves múltját.

A film megindul...

Kis falu az Alföld kejlős közepén. Tavasszal figyelled a sziv az illatos akácok alatt, nyáron dajolva megy a munka a mezőn. Őszi szüret, tél pihenés. Májusi szerelem. Jegyváltás. És még ez év nyarán virágbokrétság, vigan viszik a legények eiejét. Közűk Bartók Ferencet. Szénfekete a haja, tüzes a szeme, hejyke a bajusza és tele a szive. Majd kirobban, olyan boldog. Háböruba mehet, harcolhat és főleg megmuathatja a szomszédfaluból való Csóji Baláznak, hogy külbönb legény is akad nálánál. Egy utolsó ölelés, aztán fel a vonatra. Kendőlobogtatás, cigányzene, éljenzés, boldogság, életcéj és élettartalom.

Pereg a film...

Gyönyörű első napok a front mögött. Diszszemle, beszéd, kézfogás az ezredes urral, tábori mise, buzdítás.

Ősz van. Sár. Galicja. Bartók Ferenc a fronton. Megsebesül, kitüntetését kap és még élheti a háborút. Télen lefagy a füje és a levelek nem akarnak lehullani. Nyáron elájul a hőségől és a levelek egyre erősebben tapadnak a fákhöz.

Őjasz front. Doberdó. Szomjuság, keserűség. Oránátrobbanás. Bartók Ferenc élet-halál között yivódik. Felgyógyul. Újabb kitüntetés és néhány

napi szabadság. Otthon utolsó, életéhez, kétségbeesett ölelés.

Pereg a film...

A háboru tetőpontjára érkezik. Bartók Ferenc megundorodik mindentől. Vágya: hazamenni, békében élni és elfelejteni virágbokrétságát, katonazenét. És két nappal az orosz front összeomlása előtt foglyul ejtik.

Pereg a film és peregnék a könnyek, végigfolynak Bartók Ferenc borostás arcán, a fogolytábor fenyegetően sivar barakkjában. Hejyke bajusza lekonyul, tüzes vére jecsenededik és csak valami isteni csoda menti meg attól, hogy fej ne akassza magát, ha visszagondol az elhagyatott, akáclobos falura. Négy évig sanylődik Oroszországban, azután elvezényelik ezer és ezer társával együtt az egyik kimondhatatlan nevű szibériai fészekbe. Ha van ideje Bartók Ferencnek gondolkozni. Gondolkozik háborúról, békéről, elhagyatott otthonról, sóha nem látott gyermekéről és az őszhajú, ráncos arcu, harmincéves aggastyán vad dühhej gondol arra az őstoba, kifent bajuszu legényre, aki nem átallott örvendezni a pusztulás és halál kezdetén.

Pereg a film.

Egy vágy tüzei: megszökni, felejteni a háboruban összetört családi otthont. Megszökik. Elfogják. Megint megszökik. Újból elfogják. És tízenöt évi szibériai fogság után végre sikerült megszöknie Kinába.

Három évig rójja a százkilométereket. Nap égeti, eső veri, honvágy kínozza, marja. Csak előre, haza! Már nincsen háboru, béke van közel két évtizede. Ez a fejtétlen hit ad erőt Bartók Ferencnek. Ez a biztos tudat könnyíti súlyos lépteit. Mint az ámokfutó, törte haza, nyugatra: megpiheni, békén élni és megsimogatni azt a fiút, aki az övé s akit még sohasem látott. Megmondani neki, hogy milyen szörnyű, kegyetlen a háboru és aztán elfelejteni, kitörölni életéből ezt a huszonöt évet.

Az álomfilmnek vége.

Bartók Ferenc nagyokat szusszanva felébredt. Dörzsölte a szemét, fájlalta a hátát. A kis kaukázusi falu lakói, akik hosszú vándorlása alatt először fogadták barátságosan, ejmondották neki, hogy két napig ajudt egyfolytában. Orosznak néz-

ték. Bartók Ferenc meghagyta őket ebben a hibbenoha a börtöntől már nem kellett félnie. Nem törődött senki a bozontos szakállu, hajtottáru öreggel. Koldusnak nézhettek.

Külsőleg annak nézhettek ugyan, de a lelke nem az volt. A háboru tetje koldussá a szivét és gondolkozását, a béke csak gazdagíthatja. Láttott Kinában harcoló csapatokat — maga is éleveszélyben fogott nem egyszer — de ezt nem tartotta háborunak. Csak arra, nyugaton legyen béke, más nem kell nekem — gondolta el sokszor magában.

Egy hét után utnak indult. Észak felé ment, Oroszországon keresztül akart hazajutni.

Röpiette a béke és az otthon utáni vágy. S ahogyan taposta a végtelen orosz pusztákat, elajmosolyodott. Eppen huszonöt éve volt az a bizonyos őszbehajló 1914-es nyár.

Egy negyedszázadnyi szenvedésért kell, hogy kárpótolja őt, Bartók Ferencet az élet. Az ő vérért és tapasztalatain egy boldogabb nemzedék hint most el a béke virágait a háboru sírján, a fejlesztés szent pillanatában. Az ő szenvedésének gyümölcse kell, hogy legyen az új korszellem és életeszmeny. Ilyesmikre gondolt Bartók Ferenc, mert világeletemben értelmes ember volt. De most mégis elkövetett egy óriási hibát. Vakon ment előre, nem kérdezett senkitől semmit. Csak a nyugat felé vivő országutakat.

Mikor a lengyel határnál megállították, szinte kővémeredt. A határőröknek háromszor is el kellett ismételniük a valóságot. Németország Lengyelország ellen tíz nap óta háborút visel. De hadjáratban van Anglia és Franciaország is.

— Reméljük, hogy ez az új világháboru nem tart soká — tette hozzá a határőr, de szaván érezni lehetett, hogy valójában egészen másképp vélekedik a háborúról.

Bartók Ferenc úgy állt a határsorompó mellett, mint akit fejbevertek. Fülebe csengett a 25 év előtti jelszó: Mire a levelek lehullanak... Nem szólott egy szót sem, vette a batyuját és sarkonfordult. Ment vissza kelet felé. Ment a végtelen szürke földön, a végtelen szürke ég alatt.

És még mindig hullanak a levelek...

Egymillió szövetséges katonát kerítették be

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: A fenn megjelent lapok hangsúlyozzák Laon s az Oise-Aisne csatorna elfoglalásának jelentőségét és egyben hangsúlyozzák, hogy a németek bekerített hadmozdulata sikerült és Belgiumban, valamint Franciaország északnyugati részén egymillió angol, francia és belga katonát kerítették be. A Popolo di Roma szerint ez a hadmozdulat meg fogja könnyíteni a Páris elleni előnyomulást. Ez az óriási arányú hadmozdulat megsemmisítheti a szövetséges haderők egynegyedét.

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti kedden éjjel: Az északi német előnyomulás a La Manche-csatornánál bezárta a kört az északfranciaországi és belgiumi csapatok körül. Délen erős páncélos egységek zárják be ezt a kört, ahol Amjensnél Abbevilleig nyomulnak előre csapataink és keleten is erősen a hátráló ellenesség nyomában vagyunk. Északon és nyugaton a német légi erők a brit erőket hajószállítás és utközben támadta. Abbevilleig előnyomulva, nemcsak járőrcsapatok állanak részükről, hanem nagy haderő: erős német páncélos osztagok, melyeket gépesített egységek és a gyalogság követ. Amiensről már előrehaladtunk és a

Somme déli partján a hidőkeket védőcsapattal biztosítottuk. Nem keskeny úrt, hanem széles éket vertünk az ellenség területeiben.

A szövetséges léghaderő tevékenysége

London. A Press Associated jelenti: Az angol és francia léghaderőnek a németekkel szembeni fölénye egyre nyilvánvalóbbá válik. Bizonyos, hogy a német légi alakulatok sokkal nagyobb veszteségeket szenvedtek, mint az angol és francia légi alakulatok. A főparancsnokságok hivatalos jelentései alapján meg lehet állapítani — hangoztatja a Press Associated — hogy a szövetségesek légi hadereje 4:1 arányú fölényt mutathat ki az eddigi eredmények alapján. A német felhalmozott petroleum mennyiségek elpusztítása körül az angol légi haderő nagy sikereket ért el.

A kommunista elemeket kizárják a francia hadseregből

Páris. (Rador.) Mandel belügyminiszter hétfőn politikai megbeszélést folytatott Weygand tábornokkal a rend és a nyugalom biztosítása érdekében. Tanácskoztak ezalkalommal a kommunisták és a rendbontó elemeknek a hadseregből való eltávolításáról is.

A blokádi helyzete

London. (Rador.) Dalton hadigazdalkodási miniszter az alsóház ülésén az alábbiakat válaszolta az egyik felszólalónak:

— Örömmel közlöm, hogy az utóbbi időben jelentős mértékkel csökkent a német rez bevitel. Vladivosztokan keresztül és ugyancsak csökkent a többi hadianyagok bevétele is. Ennek ellenére nem vagyok megelégedve a helyzettel és az angol kormány jelenleg tanulmányozza, hogy miképpen lehetne teljesen beszüntetni a fenti anyagok szállításának megakadályozását.

Jó hatást keltett Roux kinevezése

Páris. (Rador.) Leger külügyminisztériumi főtitkár leváltását örömmel fogadta a francia közvélemény. Diplomáciai körökben úgy vélik, hogy Le Roux a volt vatikáni francia nagykövét főtítkárrá történő kinevezésével új szellem költözik a francia külügyminisztérium falai közé. A lapok megállapítják, hogy Roux a legkiválóbb francia diplomaták egyike. Saint Brice a Journal hasábjain megállapítja, hogy sok szomorú csalódást eltehető voltna kerülni, ha Prágában és Párisban annak idején megértették volna Roux óvó figyelmeztetéseit.

Cukorjegy bevezetése Franciaországban

Páris. (Rador.) Az államtanács tegnapi ülésén Reynaud miniszterelnök megköszönte Petain marsallnak, hogy a kormányban szerepet vállalt. Daladier külügyminiszter ismertette a nemzetközi helyzetet, majd a katonai törvénykezés meggyorsításáról szóló törvényt tárgyalták. Ezután törvényjavaslatot fogadtak el, amely a cukorjegy bevezetésével foglalkozik.

Belgiumban tartózkodik a belga kormány

Saint Andresse. (Rador.) Belga miniszteri küldöttség érkezett Saint Andressebe, hol közigazgatási jellegű kérdések vártak megoldásra. A belga távirati iroda jelenti, hogy a belga kormány továbbra is Belgiumban van.

Egyelőre még szünetel a távbeszélőforgalom Anglia és Franciaország között

London. (Rador.) Anglia és Franciaország között a telefonösszeköttetés hétfőn délután fél 6 óra óta megszakadt. Az angol és francia kormányok között az összeköttetés azonban továbbra is fennáll. Kedden délelőtt a postahivatal jelentette, hogy a magán távbeszélő forgalom Franciaországgal egyelőre megszakadt és nem lehet tudni, hogy mikor veszik azt fel újra. A lapok szerint valószínűleg kábeleszakadásról van szó.

A vitamin és a háború!

Berlin. (DNB). Hivatalos német közlemény foglalkozik a vitamin szerepével a modern háborúban. A közlemény szerint a német hadvezetőség

már évekkkel ezelőtt felfigyelt a katonák helyes táplálásának fontosságára és ezért minél nagyobb mennyiségű vitamint keverték a katonák ételébe. A legutóbbi csaták teljes mértékben igazolták a kísérleteket és bebizonyították, hogy a vitaminokkal táplált német katonák ellenállóképessége milyen meglepő.

Megtámadta a tömeg Mosley angol fasiszta vezetőt.

London. (Rador.) Mosley angol fasiszta vezér vasárnap Middletonban, ahol most időközi választást tartanak, egy népgyűlésen fel akart szállni, de a tömeg nem hagyta szóhoz jutni. Megrohanták a szónoki emelvényt és csak a rendőrök erőies fellépése mentette meg Mosleyt. A rendőrök gumibotokkal törtek utat a tömegben Mosley gépkocsijához és csak így tudták megakadályozni a lincselést. A tömeg darabokra törte a szónoki emelvényt, miközben több ember megsebesült. A rendőrség számos tüntetőt letartóztatott.

Egymilliárd lei értékű német horganyváltópénz és értékegy a megszállott területek számára

Berlin. (Rador.) Hétfőn kerültek forgalomba nagy mennyiségben az új Birodalmi Hitelpénztár érméi, amelyeket horganyból vertek és amelyek kizárólag a német csapatok, valamint közigazgatási hatóságok ellátására szolgálnak.

Római lapvélemény:

„Olaszország területének és gyarmatbirodalmának növelésére törekszik”

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: A Telegrafo című lap főszerkesztője, Giovanni Ansaldo cikket közöl, amelyben részletesen ismerteti Ciano gróf külügyminiszter Milanóban elhangzott beszédét. A cikk címe: „Olaszország szuverén jogainak védelme” és hangsúlyozza, hogy

Olaszország nem tűrheti már a további ellenőrzést, amely szuverén jogainak gyakorlásában sérti.

Ciano gróf beszédének második része az olasz igényekkel kapcsolatos és szerinte

Olaszország nem elégedhetik meg azzal, hogy csak látszólagosan szuverén legyen és ezért területének bizonyos megnövelésére törekszik, ugyancsak gyarmatbirodalmának természetes kiegészítésére.

Ez felel meg egyébként annak a nyilatkozatnak is, amelyet a külügyminiszter tavaly novemberben a kamarában elmondott és ame-

lyet a nyugati szövetségesek kormányai nem vettek tekintetbe és most már tekintetbe vennének, ha nem lenne késő. Ciano gróf beszédének harmadik részében Olaszországnak a világ előtti presztízsével foglalkozik.

Ez a presztízs-kérdés előbb-utóbb odavezet, hogy Olaszországot katonai akcióba sodorja. Olaszország figyelemmel kíséri szeptember óta az eseményeket és Ansaldo hangsúlyozza, hogy Olaszország számos francia hadosztályt kötött le a határon magatartása által és bizonyosra vehető, hogy Olaszország akcióba lép mielőtt Európa sorsa felől döntenének. A cikk végén Ansaldo azt írja, hogy a pillanat kiválasztása a Duceé.

Róma. (Rador.) „Ciano gróf milánói beszéde világos volt és nincs szükség annak kiegészítésére” — írja Virginio Galda a Giornale d'Italia-ban. Olaszország nem akarta a

tására szolgálnak Hollandia, Belgium- és Luxemburg megszállt területein. Ezzel egyidejűleg kiadták a Hitelpénztár jegyeit is Belgiumban és Észak-Franciaországban. Összesen 1 milliárd márka értékű pénztárjegvet és pénztári érmét bocsátottak ki.

Hollandiában hely eállt a nyugalom — jelenti a DNS

Amszterdam. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Hollandiában most már zavartalanul folyik a lakosság tevékenysége. A polgárság a megszokott keretek között folytatja életét és nehézség nélkül illeszkedik be az új keretek közé. A hollandok jó viszonyt tartanak fenn a német csapatokkal.

Stockholm cáfo'ja, hogy Németország követeléseket támasztott volna Narvikba irányuló lőszer- szállítás ügyében

Stockholm. (Rador.) A svéd külügyminisztérium megcáfolja azokat a híreket, amelyek szerint Németország azt követelte volna Svédországtól, hogy adjon engedélyt csapatoknak és lőszernek Narvikba való szállítására.

Málta szervezkedik az ejtőernyősök ellen

Málta. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Málta szigetén önkéntes alakulatot szerveztek az ejtőernyősök elleni védekezésre.

URANIA: mind' a vezet. Tel. 12-32.

8, 5, 7.15, 9.30

SZINES! EGY NÉGYCSILLAGOS ÉLMÉNY-FILM SZINES!
Csodás és melódikus zene, remek kiállítás, káprázatos revüjelenetek, fülbemászó énekszámok gazdagítják ezt a remek alkotású filmsodát.

Oz, a csodák csodája

Szebb zenéjű és kiállítású film még nem volt. Ilyen hatalmas alkotást még nem kreáltak a filmgyárak. A METRO-filmgyár százszázalékos válasza a „HÓFEHÉRKE ÉS A 7 TÖRPE”-re. Bucuresti és Budapest már 4 hónapja vetíti. A film iránti nagy érdeklődésre való tekintettel kérjük je- gyvérről előre gondoskodni. — Kedvezményes jegyek érvénytelenek. Hiradó: Brit háborús események.

háborút, de ma, amikor minden nemzet sorsa kockán forog, nem maradhat ki abból. Olaszország megállapította jogait és követeléseit és Ciano gróf csak az ország népének érzelmeit fejezte ki, amikor leszögezte, hogy ezek a nemzeti politika konkrét problémái, amelyeket minél előbb meg kell valósítani.

Mussolini a nyugati védőművekről tájékozódott

Róma. (Rador.) A Stefani hírszolgálati iroda hivatalosan jelenti: Mussolini miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Badoglio tábornagvot. A tábornagy jelentést tett a mi-

Fontos üzenettel Londonba érkezett az angol király öccse

London. (Rador.) Hivatalos jelentés közli, hogy az angol király öccse, a gloucesteri herceg a múlt éjszaka a francia főhadiszállás fontos üzenetével Londonba érkezett. Bizonyos, hogy a herceg rövidesen visszatér Franciaországba a főhadiszálláson lévő állomáshelyére.

A norvég király, trónörökös és miniszterelnök nyilatkozatai

Páris. (Rador.) A Havas-iroda Norvégiába küldött külön tudósítója közli: A norvég nemzeti ünnep alkalmából a király, a trónörökös és a norvég miniszterelnök rádióbeszédet intéztek a norvég néphez. Haakon király többek között ezeket mondotta:

— Azon nemzetek, amelyek nem ismerik a személyi szabadságot, nem érthetik meg, hogy milyen borzalmas azon igazságtalan-

Felzólalás Amerika beavatkozása mellett

Washington. (Rador.) A Stefani-iroda közli: Landon, valamint több köztársasági párti vezető személyiség kijelentette, hogy ellene vannak a koalíciós kormány alakításának. Az amerikai lapok egyébként szükségesnek tartják, hogy a hadügy és tengerészeti minisztereket leváltásuk és hadügyminiszternek La Guardia-t, Newyork polgármesterét ajánlják. Tengerészeti miniszternek Knox ezredes tanácsolják.

Newyork. (Rador.) A Havas jelenti: Taft szenátor Saint Louis-ban beszédet mondott és azon véleményét fejezte ki, hogy az USA nem korlátozhatja a háboruban való részvételt a szövetségesek oldalán csupán hitelnyújtással, vagy a tengeri egységek segítségnyújtásával.

— Ha megállapítjuk, — mondotta a szenátor, — hogy biztonságunk és védelmünk veszélyben van ebben a háboruban, nem korlátozódhatunk fél megoldásra. Ha igazolt, hogy milliárdokat költünk a szövetségesekért és hogy tengerészetünkkel segítsük őket, gyáva-ság volna, hogy ne segítsük meg őket katonákkal is.

Fokozzák Amerikában a hajóépítést

Washington. A tengerészeti vállalatokat felhívják, hogy a nemzetvédelem érdekében fokozzák termelésüket. A hajóépítő személyzetet három hónapon belül 15.000 fővel kell emelni. Jelenleg 66 hadihajó, köztük 8 nagy csatahajó áll építés alatt.

Tízezer harci repülőgépet akar vásárolni az USA vezérkari főnöke

Newyork. (Rador.) Marshall vezérkari főnök felhatalmazást kért a kormánytól 10 ezer harci repülőgép vásárlására.

Tengerészeti attasét neveznek ki az Egyesült Államok a Közel-Keletre

Kairóból jelentik: A lapok közlik a hirt, hogy az Egyesült-Államok közelebről tengerészeti attasét nevez ki a Közel-Keletre. Az attasé székhelye Törökországban lesz, ahonnan felkeresheti a különböző Földközi-tengeri országokat.

Brazília semleges akar maradni

Rio de Janeiro. (Rador.) A német távirati iroda jelenti, hogy Brazília a jövőben is meg akarja őrizni semlegességét, a mostani

niszterelnöknek a nyugati határon levő erődítményekről.

Dublin. (Rador.) Írországban e hét végére több tartalékos korosztályt behívtak. A kormány úgy látja, hogy a nemzetvédelmi erők megerősítése céljából szükség volt erre az intézkedésre.

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda jelenti: A Messagero ezeket írja: A holnap Európájának kialakításában Olaszország egyik legfontosabb tényező lesz. Nincs szükség arra, hogy kifejezésre juttassuk mindazt, amit minden olasz már hosszú idő óta tud. Ha a Duce ismét vezetői fogja az olaszokat a harcra, úgy vívőszéggel és győzelemmel fogjuk azt megfizetni.

ság, amelyet egy szabadságszerető kis nemzet ellen követtek el. Választanunk kellett a szolgaság és a védekezés között, amelyet mi szentnek minősítünk.

A trónörökös beszédében hangsúlyozta: — Mindegyikünknek közlünk ellenállónak kell lenni és nem szabad, hogy elveszítse bátorságát. Ugy hittük, hogy az emberiség fejlődött már annyit, hogy megértse: a nemzetek közötti ellentéteket a mérsárlás kiküszöbölésével is elintézhetik. Szemeinket azonban erőszakosan nyitották fel.

A norvég miniszterelnök ezeket mondotta:

— Nem akarom jellemezni a Norvégia elleni német támadást. Ezt a történelem elbírálására bízom és nem kétséges, hogy ez az ítélet Németország ellen szól.

háborúval kapcsolatban. Brazília semlegességével kapcsolatban Vargas köztársasági elnök újabb rendelkezést írt alá.

Az USA nagykövétét fogadta Vilma holland királynő

London. (Rador.) Vilma holland királynő tegnap a Buckingham-palotában kihallgatáson fogadta Joseph Kennedyt, az Egyesült-Államok londoni nagykövétét.

A balkáni helyzettel foglalkozott az alsóház

London. (Rador.) Az alsóház jóindulattal és rokonszenvvel fogadta a kormány új tagjainak a bemutatkozását. Egy munkáspárti képviselő megkérdezte Buttler külügyi államtitkárt, hogy nincsen-e mondánivalója a balkáni helyzettel kapcsolatban és hogy mit kíván tenni a kormány, hogy ellensúlyozza Németország görögországi politikáját. Buttler kijelentette, hogy nincs semmi mondani valója és biztosította a képviselőt, hogy az angol kormány komolyan foglalkozik a felszólaló kérdéseivel.

Elsülyesztettek egy angol hadihajót a norvég vizeken

Berlin. (Rador.) A DNB közli: Az előbbi közlésekben már ismertett az angol csatahajó, amelyet a norvég vizeken, Bodoe közelében német repülőgépek bombái eltaláltak, az újabb jelentések szerint elsülyedt.

Róma. (Rador.) A Giornale d'Italia vezércikkében azt írja, hogy a Földközi-tenger mellett a Balkán-félsziget is életbevágóan fontos problémája az olasz külpolitikának. A lap rámutat arra, hogy a történelmi hagyományok, a földrajzi közelség és a katonai és politikai egyensúly mind döntő tényezők Olaszország szempontjából. Amihez hozzájárul még a gazdasági összeköttetés is. Olaszország albániai megjelenésével szintén balkáni érdekeltsgű hatalommá vált.

Stockholm. (Rador.) A német csapatok váratlan rajtaütéssel elfoglalták Északnorvégia egyik legfontosabb fjordját, a Ranel fjordot. Narviktól 150 kilométernyire délnyugaton és ezzel együtt Fíni és Mo város is német kézre jutott.

A Trondhjemtől Narvik felé vonuló csapatok hétfőn megteremtették az összeköttetést a körülzárt narviki helyőrséggel.

Svájci cífolat

Genf. Azokkal a célzatos hírekkel kapcsolatban, amelyeket külföldön terjesztettek, a svájci hadseregparancsnokság a következőket közli:

1. Nem felel meg a tényeknek, hogy Nyugatvájban hadianyagot halmoztak fel.
2. A hadvezetőség nem rendelte el egyik város körítését sem és nem is ajánlotta. (Rador.)

Jugoszláviában elkobozták a Giornale d'Italia vasárnapi számát

Belgrád. (Rador.) A Giornale d'Italia vasárnapi számát egész Jugoszláviában elkobozták Gaida cikke miatt, amely Olaszország Földközi-tengeri érdekeiről szól és arra emlékeztet, hogy mit végeztek a régi rómaiak Maltában.

Megkezdődött a Nemzetközi Dunabizottság tanácskozása Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A Nemzetközi Dunabizottság tanácskozása hétfőn kezdődött meg Bucurestiben. A megbeszélésen Németország, Olaszország, Anglia, Franciaország és Románia képviselői vesznek részt. Többek között a Dunatorkolat hajózásiának kérdéseit tárgyalják meg.

Árlejtések az aradi városházán

Aradváros vezetősége a következő árlejtéseket tűzte ki: 1940. május 22-én, délelőtt 11 órára: A városi üzemek szolgáltatái részére szükséges 25 drb. gépészöltöny, 142 drb. munkaköpeny és 135 drb. I. osztályú „Mestonia” nyári vászonsapka szállítására. Május 23-án, délelőtt 11 órára: 60.000 kgr. (circa 6 kazán) autóbuszok részére szükséges könnyű benzín szállítására. Ezek az árlejtések a városi üzemek iroda helyiségében Str. Muciu Scaevola 93-95 lesznek megtartva.

A következő árlejtések a Városháza 104-es számú szobájában lesznek megtartva: május 25-én, délelőtt 12.30 órakor, az Eminescu-parkban lévő Kioszk-épületnek — melyet eddig a Gloria sportegyesület bérelt — a vendéglőhelyiséggel és terasszal együtt egy évre való bérbeadására. Május 25-én délelőtt 9 órakor: a város tulajdonát képező 484 hold kaszálónak a hi lekaszálására való kiadására. Május 31-én, délelőtt 9 órára: az aszfalt-javításhoz szükséges anyagok szállítására. 936.650 lei értékben. Május 31-én, délelőtt 11 órára: a volt városi mozik berendezésének, felszerelésének és készülékének kiadására.

Kiket illetnek az elhunyt nyugdíjas járulékaik?

Nagyváradról jelentik: Tegnap a központi nyugdíjpénztár igazgatóságától fontos üzeneteket tartalmazó rendelet érkezett a nagyváradi pénzügyigazgatóságra. A rendelet első sorban is foglalkozik azzal a kérdéssel, mi történik, ha valamelyik nyugdíjas a nyugdíj kifizetése előtt hal meg. A rendelet értelmében a halálozás után esedékessé vált nyugdíjat senkinek sem szabad a központi nyugdíjpénztár igazgatóságának különleges engedélve nélkül felvenni. A rendelet ezzel az intézkedéssel visszaéléseket igyekszik megakadályozni. Ugyancsak fontos intézkedéseket tartalmaz a rendelet arra vonatkozólag is, hogy az elhunyt nyugdíjas után kik élvezhetik tovább a megfelelő arányos nyugdíjat? Kimondja a rendelet, hogy amennyiben valamelyik nyugdíjas meghal és özvegye nem marad, de esetleg már felnőtt, nagykoru gyermekei vannak, ezek semmi körülmények között nem kaphatják a nyugdíjat. A nyugdíj csupán és kizárólag az özvegynek és a kiskorú gyermeknek folyósítható tovább.

CORSO Hogy mindenki megnézhesse az idény legszabbb filmjét, lezárítottuk a helyárakat! 5, 7.15, 9.30

Hajmassy Ilona és Eddy Nelson

„BALALAJKA“

Utólrhetetlenül gyönyörű filmje, a

Dánia és Norvégia elfoglalását bemutató Híradók!

F. VAS BORISKA

vasárnap, május 26-án d. u. 4 órakor mutatja be nagyszabású torna és táncvizsga keretében a

Hamupipőke meséjét,

5 képből, a Kulturpalota nagytermében. Jegyek Sándor könyvkereskedésben kaphatók

Életre-halálra

Irtó: Márai Sándor

Felírom, milyen volt ez a nap. Reggel nyolckor tudtam meg, hogy a németek megindultak Belgium, Hollandia és Luxemburg felé. Megrendültem, mint európai ember, kinek családjában bekövetkezett a végzetes fordulat? . . . Nem mondanék igazat, ha azt írnám, hogy megrendültem. Első érzésem ez volt: „Elkezdtek, de Nyugaton kezdtek el”. Cinizmus ez? Semmiesetre sem az. Jogom van féltetni a népet, melyhez tartozom, jogom van, fellélegzeni, reménykedni, hogy a háboru első, borzajmas útjai nem minkegy sújtottak. De nem volt nyugtom, lementem az uccára. Pompás, tulzást valószínűtlenül dus és teljes májusi reggel volt. Végigmentem a folyóparton. A hadszíntér egyelőre Narviktól Mühlhausenig terjed.

Végigmentem a folyóparton. Egy kertben két öreg ember, férfi és nő, nagy lelki nyugalommal reggelizett. A város később is egész nap, nyugodt volt. A várakozás mindig féjelmesebb, mint a valóság. Milyen a valóság? 22 éve, a háboru befejezése óta tart valami, ami nem volt béke, csak afféle békés közjáték. Éjjel a Nobel-díjas Roger Martin du Gard nagy Thibault-regényciklusának befejező kötetét olvastam, az epilógust, mely most jelent meg francia nyelven. Ebben a kötetben, 1918 tavaszán, azt mondja Rumelle, a francia diplomata, a frontról hazatérő, gázmérgeztől sérült Thibault Antoinenak: „Deschanej úgy vélekedett, hogy ez a háboru a Nagy Forradalom és az Empire háborus időszakára emlékezteti. . . Béke nem lesz többé a mi életünkben, csak afféle tréves-ek, békés időszakok.” Ez így is történt, szősz szerint. Ugyanaz a háboru megy tovább, pontosan ott tartunk, mint 1914. augusztusában, mikor a németek bevonultak Belgiumba. Milyen sokszor utaztam, nappal és éjszaka, a belga tájakon át! Hollandia szerencsésebb volt. 1830-ban viselt utóljára háborút, a belgák ellen. De Belgium sebeit láttam meg, husz év előtt. Most, mikor a németek, franciák és angolok folytatják ugyanazt a háborút, s élet-halál harcukat vívják, mégegyszer látom lélekben a belga és holland tájakat. Nem tudom, a valóságban viszontlátom-e még egyszer e városokat? Sértelem, úgy, ahogy láttam, aligha.

Mert végre megértem, hogy ezen a napon elkezdődött a totális háboru. Mindaz ami következik, logikus, s nem függ többé emberi szándéktól és akaratától. E naptól a németek valóban életre-halálra verkednek, s az életükért verkednek. Kifütnöen verkednek majd. Katonák s nemcsak nagy-határai célokért harcolnak e naptól, hanem valóban Németországért, meztelen életükért. A franciák is kifütnöen verkednek majd, a belgák is. Az angolok és a hollandusok úgy verkednek, ahogy tudnak. Egyik sem katona-nép. Katonának lenni ma éppen olyan végzetes hivatás, éppen úgy egész embert, egész életét követeli, mint művésznak, vagy alkónak lenni. Nem lehet félkézzel katona valaki, delután öttől nyolcig. Az angolok nyolc hónappal előbb még nem voltak katonák, s bizonyos, hogy most éppen olyan elszántan, hősiessen, kétségbeesetten harcolnak majd, mint a németek, franciák és belgák s mint ahogy harcoltak a világháboruban: de egy nép, amely tavaly ilyenkor még nem ismerte az általános védkötelezettséget, akármilyen hősiessen viselkedik is a veszély pillanatában, egyenlően ellenfél a néppel szemben, amelynek fiai csaknem hivatásszerűen katonák. Az angol flotta hivatásszerűen az, ami, az angol hadsereg most is alkalmi hadsereg, mint a holland s beidegzésben, manualitásában sok hiányzik belőle, ami a németek és franciának megvan. Ezt a háborút, mostantól megint Európa ősi hadszínterén vívják, a tragikusán állandó, ősi ellenfelek, a németek és a franciák. A többiek csak verkednek, elkeseredve s életre-halálra asszisztálnak. Ez ma a helyzet s ez marad a helyzet, egészen a háboru végéig.

Mert most már az elmúlt hét óta, vége a Siegfried- és Maginot-vonalbeli idillnek: valami elkezdődött, amit végig kell csinálni, vagy vagy minden áron. Ez érzik Hitler parancsán is. „Ezer évre eldőnt ez a háboru a német nép sorsát” — mondja hadparancsában Hitler. Nagy szó; olyan nap virradt hát reánk, mely ezer évre determinálja az európai életformát. Most elkezdtek a totális háborút. Milyen lesz? Olyan, ahogy a szakírók leírták és megjósolták: totális. Mindenki ellen vívják, aki ellenfél. Minden arcvonalon, a frontokon és odahaza. Ez a teljes háboru első pillanata. Most

A Szovjet cáfolja, mintha pánszláv céljai lennének

Moszkva, (Rador). A legutóbbi napokban több külföldi lap foglalkozott a Szovjetnek balkáni és pánszláv terveivel, amelyeket úgy állítottak be, mintha azok Olaszország ellen irányulnának. Ezekről a hírekről a Tass-iroda most jelentést adott ki, amelyben közli,

hogy ezeket a híreket nevetségeseknek tartja. Mértékadó szovjet körök véleménye szerint a pánszlávizmus külpolitikai téren teljesen reakciós mozgalom, amely teljes egészében nem azonosítható a Szovjet külpolitikájával.

A héten elkészül az illetékkihágások amnesztijáról szóló törvény

Ismeretes, hogy a kereskedelmi adótörvény ellen elkövetett kihágások közkegyelmére vonatkozólag 1940. április elsejével törvény lépett életbe, amely úgy intézkedik, hogy abban az esetben, ha a kereskedők s iparvállalatok lefizetik évi állami adójuk 50 százalékát, egyszer és mindenkorra mentesülnek a múltban véletlenül, vagy szándékosan elkövetett egyenesadó-kihágások következményei alól. Ugyancsak április elsején életbelépett az a törvény is, amelyik megkönyvitte a különböző pénzügyi törvények: bérvegtörvény, szeszmonopol törvény ellen elkövetett kihágásokból származó bírságok és büntetések rendezését.

Ezt a két törvényt fogja kiegészíteni az a most készülöben lévő törvény, amely a még eddig felderítetlen illeték-kihágások amnesztijára vonatkozik. Ez a törvény ugyanazon az elven épül fel, mint a kereskedelmi adó amnesztijáról szóló törvény, vagyis abban az esetben, ha a cégek megfelelő összeget az állampénztárba befizetnek, mentesülnek a múltban elkövetett összes illeték-kihágásaik alól. A törvény kidolgozásával megbízott szakértők e héten befejezik munkájukat és annak eredményét a pénzügyminisztérium elé terjesztik, amely előreláthatólag rövidesen életbelépteti az új rendelet-törvényt.

Arviz Baia-Mare-n

Szünetelt a vasuti forgalom Baia-Mare és Satumare között

Nagybányáról jelenti tudósítónk: A napok óta tartó esőzések valósággal elárasztották a bányaváros és vidékét. A Zazar patak, amely a városon keresztül folyik, megduzzadt és elöntötte a környező uccákat. Az állomás közelében lévő Somesana deszkarakár területének egyrészt ájamosa a víz és nagymennyiségű deszkát vitt el. Hozzávetőleges becslés szerint a kár itt félmillió lei. Víz alá kerültek a Fűrész-ucca háza is, amely a megáradt Szent János-patak öntött el. A bányaváros vasútmegeje teljesen víz alá került. Kereszthegy és Veresviz bányák között a kisvonal

töltését elmosa az ár. A Szatmár és Nagybánya között lévő vasútvonal hidját álmosta az árvíz és még hétfőn délután sem indult meg a forgalom ezen a vonalon. A Fernezely-patak áradása is nagy károkat okozott. Egyedül a fernezelyi erdőben több ezer köbméter fát magával sodort az árvíz. Az eső még mindig tart és az a veszedelem fenyeget, hogy további esőzés esetén az egész bányaváros kiünnegye, de víz alá kerül. Hír szerint a károsultak pert indítanak a város ellen, mert a Zazar patakot nem látta el védőtöltéssel.

Pert vesztett a nyugdíjpénztár egy nyugdíjassal szemben

Temesvárról jelentik: Elvi jelentőségű ítéletet hozott a temesvári törvényszék egy nyugdíj-ügyben. Maresch János szörénymegyei nyugalmazott főjegyző a nyugdíjpénztártól értesítést kapott, hogy nyugdíját annak megállapításakor tévesen számították ki és magasabban állapították meg, mint amennyi járt volna. Emiatt a nyugdíjpénztár kötelezte Maresch Jánost, hogy az így nyolc éven át felvett többletet: száztizenhátezer leit a nyugdíjpénztárnak fizesse vissza.

Maresch János ügyvédje, Fehér Kristóf dr. utján a nyugdíjpénztár határozata ellen

felebbezésel élt a törvénvszékhez és igazolta, hogy a nyugdíjpénztár állásfoglalása téves.

A nyugdíjpénztár ugyanis utólagosan, mint falusi jegyzőnek kívánta Maresch részére a nyugdíjalapot megállapítani, viszont a nyugdíjazás időpontjában Maresch már temesvári lakos volt és mint elsőosztályú iroda főnököt nyugdíjazták Temesvár városát megillető fizetés alapján. A törvénvszék helyi adott a felebbezésnek és a nyugdíjpénztár követelését megsemmisítette.

csakugyan arról van szó, hogy e naptól számítva eszpendőre, vagy két eszpendőre, lesz-e még Európa vagy romhalmaz lesz és elveszít vezető szerepét a világban? Meg kell érteni ezt és szembe kell nézni sorsunkkal. Ami eddig ködös profécia volt, a homályos jóslások mai naptól valóságossá válnak. Minden német, francia és angol tudja ezt, ha nem az értelmével, hát az idegeivel tudja. Nem, mindaz, ami következik, nem nagyhatárai kérdés többé.

Nemcsak városokat bombáznak e pillanatban, hanem az elkövetkező nemzedékek életformáját döntik el.

A végzet, Európa végzete bejött. Megyek az uccán, s a langyos alkonyatban, egy keztyűs üzlet ajtajában fiatal hölgy elmondhatatlan mügonddal vizsgálja, hogy a választott keztyű pontosan illeszkedik-e cipője színehez? . . . Angyal, gondolom, csaknem hájásan.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.

TELEFONSZÁM 20-10

Ma premier!

5, 7.15 és 9.30

A világ nevet Heinz Rühmann, a világ kacag Hans Moser mókáin

A 13 SZÉK

A két bécsi komikus szereplése egy filmben olyan szenzáció, amely csak egyszer fordul elő egy évben. Uj Fox-journal a legújabb háborus eseményekkel!

HIREK

ARADI KOZLONY

székhely: L. sz. Sörgyőrcím: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves díj... 840 lei // Negyedévi: 210 lei
Hónap... 420 // Egy hó. apra 70

Urnapia

Pünkösd nyolcadát követő csütörtökön, most május 23-án ünnepli a katolikus világ Urnapját, amidőn Corpus Christi-t, Krisztus testét, az Oltáriszentséget körmonetben körülhordozzák s a négy világtal felé felállított oltár előtt az egész világ elé tárják: „A Megváltó, aki értünk szenvedett!”

Csütörtökön a világon mindenhol ünneplés körmegetben dícsörik az Urat. Az aradi misorita-templomban Urnapján reggel kilenc órakor lesz az ünnepi mise, amelyet dr. Lakatos Ottó rendfőnök-plébános, szent-széki tanácsos majd leány papi segédlettel. Délben háromnegyed 10 órakor indul meg a templomból az ünnepi körmenet, amelyben dr. Lakatos Ottó viszi magával a himzett mennyezet alatt az Oltáriszentséget.

Az urnapi hagyományos négy oltárt ez alkalommal is megszokott régi helyen állítják fel: az első oltár a Szentháromság-szobornál amelyet Gáza Béla emelt, a második a Darányi házban Darányi János, a harmadikat a Waldmann-házban Angele Mátyás és a negyedik oltár a Banca épületében, amelyet a Limbeck-pécs emelt.

Az ünnepi körmenet sorrendje ez alkalommal a következő lesz:

Kereszt, napközi otthonok növendékei, tanulóifjúság; lányok, tanulóifjúság; leányok, gyermekénekkar, róm. kat. elemi iskola, róm. kat. főgimnázium és állami líceumok, zárdai tanintézetek (elemi és gimnáziumok), állami leányiskolák, katolikus tanoncok, katolikus tanoncleányok, katolikus tanoncleányok, miketők, kádasi és szilvástelepi hívek, kántor és énekesek, csizmadia-társulat, székely leányok, Szent Kereszt Hársereg, Rózsafüzér-társulat, Jézus Szíve-társulat, Szent Ferenc harmadik rendje, Leányklub, Szociális Művelődési Társulat, Női Munkások Kongregációja, Immaculata, Szent Margit, Szent Ágnes, Szent Erzsébet leány és Szent Erzsébet asszonykongregáció, Jézus Szíve-énekkar, Kolping egyesület, első áldozók, virágszóró leányok, első áldozók, Oltáregyesület, papság, egyházközség, Katolikus Kör, Credo-egyesület, egyesületekhez nem tartozó férfiak, egyesületekhez nem tartozó nők.

A világ négy téje felé felállított oltárnál dr. Lakatos Ottó szent-széki tanácsos áldást oszt. Miután a körmenet visszatér a templomba, Te Deum és szent-széki áldás lesz a templomban.

Az urnapi ünnepi mise alkalmával a templomban nagykar Karácsonyi István miniorita karnagy vezetésével egyházi zenekölteményeket ad elő. Az ünnepi mise zenei műsora a következő:

Griesbacher: Missa e. moll. Betétet énekel Hamberger Lici szoprán aki Stradella; Pieta Signora; adja elő. Orgonán kíséri: Rákóczi Sándor. A körmenet után: Mozart: „Te Deum”-ja, majd Kristianus; Tantum Ergo II. A délelőtti ünnepi misét a pápai himnusz fejezi be.

Este a májusi ájtatosság keretében Buncini: O salutaris... A szoprán-szólistát Szász Manci énekl. Az orgonaszólistákat P. Karácsonyi István kíséri. Ezután Massenet; Ave Maria-ját énekl. Hamberger Lici. Ezenkívül előadásra kerül a tehetséges miniorita zeneszerző P. Karácsonyi István; Tantum ergo-ja. Végül Borroni: Tota pulchra.

Itt írjuk meg, hogy a római katolikus egyházközség elnöksége felkéri a választmány és a tanács tagjait, hogy az Urnapján kilenc órakor tartandó nagy-misén és az azt követő körmeneten lehetőleg teljes számban résztvevni szíveskedjenek.

— Párisba érkezett a francia külügyminisztérium új vezértitkára, Páris (Rador.) Charles Roux, az új külügyminisztériumi vezértitkár kedden Rómából megérkezett Párisba.

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tel. 1141

— Elkészült a köztisztviselők fizetésének összehangolásáról szóló törvényjavaslat. Bucaresti. A köztisztviselők szabályzatának és a fizetések összehangolásának törvényjavaslatát a szakbizottság elkészítette és a hét folyamán az illetékes kormánykörök elé terjeszté.

— Német jelentés szerint ötven német apáca vesztette életét a Bréma elleni légitámadás során. Berlin. (Rador.) A Bréma ellen intézett légitámadás során egy diakonista otthon rombadőlt. Ötven diakonista életét vesztette, 85 megsebesült.

— Elszállítják a japánokat Franciaországból. Tokió. (Rador.) A Domei iroda jelentése szerint a francia fővárosnak a hadiövezetbe való bevonására tekintettel a Párisban és Franciaország egyéb városaiban élő japánokat elköltöztetik, mielőtt japán hajó érkezik francia kikötőbe.

— HATALMAS TRANSZBALKÁN VASUTVONAL ÉPÍTÉSÉHEZ FOGTAK AZ ALBÁN TENGERTARTON. Az albániai vasúti hálózat hiányát grandiózus terv megvalósításával igyekezik pótolni az olasz kormány. A terv szerint az építendő vasutvonalnak nemcsak Albániát hivatottak a modern közlekedési eszközökkel ellátott országok közé emelni, hanem egy olyan vonal kiépítéséről van szó, amely a Balkán-fennsíkon keresztül vezet majd az Adriát a félsziget déli részével és Közékelettel. A vonal első szakaszának, amely Durazzótól Elbanasig húzódik építése a napokban megkezdődött.

— Száz ezer márkát német segély a magyarországi árvízjárványt. Budapest. (Rador.) Ermansdorf. Németország budapesti követe, kormányja megbízásából közölte a magyar kormányval, hogy Németország 100 ezer márkát értékű különböző anyagokkal segíti a magyar árvízjárványt.

Attila-muzeumot létesítenek

Szentesen

Budapestről jelentik: Érdekes terv merült fel nemrégiben hivatalos helyen. Arról van szó, hogy nagyszabású Attila-muzeumot akarnak létesíteni Szentesen és ott helyeznék el az ország minden részéből összegyűjtött hunkorszakbeli anyagot. Megállapított tény ugyanis, hogy Attila hun király táborát Szeged és Szentes közötti vidéken volt. Ott tárták fel a legújabb hunkori temetőt, ötezer körül van már a feltárt hun temető száma. A legérdekesebb anyagot a szentesi és a szegedi múzeumban őrzik és most az a terv, hogy a két múzeum hunkorbéli gyűjteményét egyesítik, különálló országos Attila-muzeumot állítanak fel és ennek helye Szentes volna. Másik terv az Attila-kultusz fellendítésével kapcsolatban, hogy ariái Attila-szobrot emelnek. Több magyar szobrászművész műtermében máris dolgoznak az Attila-szobron, hogy ha országos pályázatra kerül a sor, résztvehessenek azon. Nem döntöttek még arról, hogy hová kerül az Attila-szobor. Szentes és Szeged vidékén és Szentesen máris mozgalom indult meg, hogy a felállítandó Attila-szobrot ott állítsák fel.

— Elmaradnak a szegedi szabadtéri játékok. Szegedről jelentik: A kultuszminisztérium, a szegedi városi színház és az idegenforgalmi ténnyezők bevonásával tartott értekezlet úgy határozott, hogy az idegen gazdasági helyzet és a forgalmi akadályok miatt, főként pedig megfelelő bérleti hiányában nem rendezik meg a szegedi szabadtéri játékokat.

— Utazási kedvezmény június 4-től július 4-ig, a könyv-hónap alkalmából. Bucaresti. A „Könyvkiállítás” ez évben június 4-én nyílik meg Bucarestben a Szatutului-téren lévő „Pavilionul Culturei”-ben. Ez évben, mint a múltban is, a kiállítást a „Fundatie Regale” rendez. A könyvkiállítás egy hónapig, vagyis július 4-ig marad nyitva és ezen idő alatt a vidéki látogatók 50, illetve 75 százalékos vasúti kedvezményt vehetnek igénybe.

— FOGÁSZATI HIR Csobód János június 1-től Str. Alexandri 3. alá költözik.

Kézenteke...

— Látja, még haszna is van a káboruból földrajzot tanul az ember.

— Ez igaz. Én például sohasem tudtam, hogy a spanyol Maginot-vonalat a karéllal földszoros költ össze a bakuj petroleummezőkkel...

Idegen állampolgárok kötelező bejelentése

Az országban tartózkodó idegen állampolgárokra vonatkozó újabb intézkedésekkel kapcsolatban az aradi rendőrkövetség az alábbi közleményt bocsátotta ki: „A rendőrség közli a háztulajdonosokkal, főbér-
lőkkel és mindazon személyekkel, akiknek házában vagy lakásában idegen állampolgár lakik, hogy 24 órában belül kötelesek bejelenteni a rendőrség állambiztonsági hivatalának, függetlenül attól, hogy már bejelentették, vagy sem. Akik ennek a felhívásnak nem tesznek eleget, azok ellen az ingatlanközvetítő-törvény, intézkedései szerint járhat el, a be nem jelentett idegen állampolgárt pedig azonnal átteszik a határon függetlenül attól, hogy tartózkodási engedélyük mégis érvényes.

— Márton Áron püspököt fővédnökévé választotta a kolozsvári Katolikus Kör közgyűlése, Kolozsvár. A kolozsvári Katolikus Kör szombaton tartotta meg rendes évi közgyűlését. A város katolikus íerjártársadalmát átfogó egyesület közgyűlése iránt nagy érdeklődés mutatkozott: az egyesület tagjai közül számosan megjelentek. A Katolikus Kör közgyűlésén elhangzott beszámolókból megállapítható, hogy a kolozsvári katolikus kereskedők, iparosok és értelmiségiek nagy számban vesznek részt az egyesület életében. Leitersdorfer Sándor elnök megnyitja után a közgyűlés közönsége imát mondott, majd táviratot küldött Márton Áron püspöknek. Ezután a közgyűlés lelkesedéssel mondta ki, hogy Márton Áron püspököt fővédnökévé kéri fel. Ezenkívül védnökévé kérték fel Boga Alajos dr. pápai prelátest és tiszteletbeli elnökévé Veress Ernő pápai kamarást.

— Tűz a bucaresti-i Colentina-sétányon. Bucaresti. Hatalmas tűz keletkezett a Colentina-sétányon lévő volt Halberstad malom helyiségében, ahol tízenkét olajraktár volt, valamint gabona- és rongykészlet. A rendőrség megindította a vízszállítást. A kár jelentős.

— A francia lapok ezután csak két oldalra jelennek meg. Párisból jelenti a Rador: A párisi sajtószindikátus elhatározta, hogy ezután a francia napilapok — a párisiak is — csak két oldalra jelennek meg. A hétfő reggeli lapok valamennyien bejelentették ezt a határozatot, mellet a papírral való takarékoskodás és a szállítási megkönnyítése érdekében hoztak. A korlátozást azonban megszüntetik, mielőtt a körülmények lehetővé teszik azt.

— Veszedelemes tüzvész lasban. Iasi. Tegnap este a Str. Victor egyik házában tűz keletkezett, amelyet nyomban észrevettek és értesítették a tűzoltóságot. Minden erőfeszítés ellenére a tűz áterjedt a szomszédos házakra is, úgy hogy még ma, a reggeli órákig sem sikerült a veszedelem elfojtani. A tűz egyébként áterjedt a lángokban álló házzal szomszédos Pascanu-féle büfiére, a Streit-féle cukrászdára, a Puiosor-féle sarkakészítő műhelyre, a Vraileanu-féle fodrászszalonra és az Universal fotóüzletre is. A hatalmas kiterjedésű tüzet egyelőre még nem sikerült eloltani.

— Magyar-német tárgyalások a kölcsönös jogviszonyról. Budapest. (Rador.) A DNB levelezője jelenti: A kölcsönös jogviszonyra vonatkozó német-magyar tárgyalásokat Budapesten tartják meg. Azoknak a tárgyalásoknak folytatásáról van szó, amelyeket tavaly Berlinben kezdtek meg.

— A Dávid Ferenc Egyetel vándorgyűlése. A Dávid Ferenc Egyetel vasárnap tartotta meg első vándorgyűlését Dicsőszentmártonban, amelyen megjelentek és előadást tartottak Kiss Elek dr. püspökkel, a Dávid Ferenc Egyetel országos alelnökével, Fikker János dr. teológiai dékán és Simén Dániel teológiai tanár. A műsorral egybekötött gyűlés nagy sikerrel zajlott le. A Dávid Ferenc Egyetel legközelebbi vándorgyűlését május másodikán rendezik meg Tordán.

— Timisoara júniusban megalakul a Magyar Iparosok Országos Szövetségének alosztálya. Tudósítónk jelenti: Teleki Adám gróf képviselő, a Magyar Iparosok Országos Szövetségének elnöke Temesvárra érkezett. Megbeszélést folytatott Szappanos Gyula festőmesterrel a Magyar Iparosok Országos Szövetsége központi vezetőségének tagjával és megállapodott vele, hogy a szövetség bányászati alosztálya június közepén tartja meg alakuló közgyűlését Temesváron. A szövetségbe eddig hatvan temesvári magyar iparos jelentkezett, de bizonyosra veszik, hogy a közgyűlésig ezek száma a kétszeresére emelkedik.

— Halálos szerencsétlenség Aradmegyében. Mares Ilona aradmegyei Stejar községben aszszony a község határában lévő matakba esett és mire segítségére siettek már megfulladt. A szerencsétlenség okának megállapítására megindult a vizsgálat.

Örök nyugalomra helyezték ménesi dr. Lócs Rezsőt

Arad magyar társadalmának osztatlan részvéte mellett helyezték kedden délután fél öt óra-kor örök nyugalomra dr. Lócs Rezső aradi ügyvédet, aki hosszas betegeskedés után hétfőre virradó hajnalon távozott el az élők sorából.

Az aradi fejsőtemető halottasházában ravatalozták fel az elhunyt földi maradványait. A koporsót és a kis kápolnát virágoskertté varázsolta a rokonok, barátok és ismerősök szeretete és tisztelete: a koszorúk tömege borította a ravatalt, amelyet a családtagokon kívül még meghatódottsággal és megrendült szívvel vett körül az aradi társadalom minden rétegének képviselője — felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül. A régi osztálytársak, az aradi magyar kisebbségi intézmények, egyesületek képviselői, mindenki ott volt, aki utolsó utia alkalmából kegyveltes búcsút akart venni dr. Lócs Rezsőtől. A gyászoló tömegben megjelentek közül az alábbiak neveit sikerült feljegyeznünk: Józshelyi Purgly László, báró Andrányi Lajos és neje, dr. Lakatos Ottó, Petre Georgescu tábornokné, dr. Issekutz István, Issekutz Géza, Issekutz Sándor, dr. Parecz Béla és neje, dr. Szöllő Lajos és neje, Fischer Aladár, Daniel Péter, Vitos Pál dr., Stéger Ferenc dr., Gitta Ágoston, Angel István dr., Dömötör Bertalan, Botis Aurel dr., Grób Jenő, Török Dezső dr., Gadó Jenő, Szuchy Pál dr., Körössy Mihály, Szentiványi Elek, Derecskei Károly, Stoinescu Alex. dr., Botioc Alexa dr., Lukácsy Lipót dr., Pap Tihamér, Székely Károly, Darányi János dr., Weissenburger Ferdinánd, Prohászka László dr., Zubor Imre dr., Szilber Ignác dr., Rácz Sándor dr., Róth Frigyes dr., Goro Arthur dr., Farkas Sándor dr., Nagy László dr., Bossányi Kálmán, Somló Ármán dr., Bérczy Lajos, Laczay Péter, Guld Emil dr., Fetter Elemér, Blaskovits István, Návradí Ágoston, dr. Neuman Miksa, Löbl János, Kálmár József, Zima Arthur, Vojtek Kálmán, Stauber János dr., Ab-lonczy József, Altman Ede, Hahn Alajos, Major Béla, Ungurean Béla, Bohn Károly, Momák Flórián, Dési Károly, Zircher József, dr. Gitta Antal, Gergely Lajos és még sokan gyászoló barátai köréből. Ménés község többtagú gazdáküldöttsége is eljött a temetésre.

A gyászszertartást papi segédlettel Harsányi Vince minorita atya végezte.

Amidőn az élők közül eltávozott lelkiüdvéért szóló ima utolsó szavai is elhangzottak, megcsendült a lélekharang. Az elhunyt földi maradványait magába záró koporsót fekete-mentés gyászhuszárok emelték a gyászkocsiba, amelyet teljesen behorított a koszorúk tömege. Virágkoszorúval áldoztak az elhunyt dr. Lócs Rezső emlékének: „Isten veled! — Ilmád, Rudi és Ákos” — „Pihenj csendesen — Gitta, Ákos” — „Szeretettel Rudinak — Manki, Zsiga, Anna-Mária” — „Szeretettel — Icsi, Mariska, Baba és Zseni” — „Colegiului dr. Lócs Rudolf regrete eterne — Baroul Advocatilor Arad” — Szeretettel Rudinak — Mancsi, Erzsike” — Utolsó üdvözléssel — Nóra” — „Isten veled Rudikánk — Lórika, Károly, Elemér, Erzsébet, Karcsi” — Az Aradi Korcsolyázó Egyesület — kegyvelettel” — „Szeretettel Rudinknak — Laci és Magda” — „Rudink szeretettel — Manki, Feri, Pali, István” — „Öszinte részvétellel — a Jótékony Nőegylet védasszonyai” — „Isten veled! — Háberéger-család” — és még sokan mások, akik feltelenül, névtelenül küldöttek virágcsokrokat.

A lélekharang csengése közben indult meg a nyitott sírhoz a gyászkocsi, amely mögött a gyászoló család tagjai: özv. dr. Lócs Rezsőné, az elhunyt felesége, mellette dr. Litsek Ákos temesvári ügyvéd, dr. Litsek Zoltán lugosi ügyvéd, dr. Steiner Ferenc, Szacsavay Sándor és neje, Csiky János és neje, Gutziáhr Mihályné, Háberéger Lajos és neje, Schor Lajos és a barátok, ismerősök tömege haladt.

Dr. Lócs Rezső földi maradványait a felsőtemetői családi sírkertben helyezték örök nyugalomra. A sír mélyére leeresztett koporsót a gyászoló család óriási virágkoszorúja kísérte.

— **Ülésezett a NUF aradmegyei tagozata.** A NUF aradmegyei tagozata, Radu Cornel dr. megyei elnök elnöklése alatt ülést tartott. Radu Cornel dr. beszámolójában ismertette az eddig elért eredményeket. Adam Nicolae, a NUF mezőgazdasági osztályának titkára különböző mezőgazdasági javaslatot terjesztett elő, majd Trailescu dr. a kereskedelmi és ipari szakosztály titkára a kereskedelem és ipar több problémáját ismertette. Ifj. Ispravnic Sever dr., az értelmiségi osztály titkára előterjesztése után Vuia Tiberiu, vármegyei főügyész, a szervezkedés kérdésekről tartott előadást.

— **Meghalt Werner von Heidenstamm,** a svédek legnagyobb költője. Stockholm-ból jelentik, hogy Werner von Heidenstamm, a svédek legnagyobb költője, az irodalmi Nobel-díj nyertese, 81 éves korában tüdőgyulladásban meghalt.

— **Magyar katolikus templombucsu Szapárligetén.** Szapárligetéről jelentik: Vasárnap tartotta meg Szapárliget hármashatárú római katolikus társadalmát, a nagy ünnepélyességgel lefolyt templombucsut. A bucsum a templom védőszentje, Szűz Mária tiszteletére tartják évenként háromszor és pedig minden nemzetiség katolikus hívői külön-külön. A május tizenkilencedikéi bucsum a magyar anyanyelvű római katolikusoké volt, augusztusban a szlovákok, novemberben pedig a németek bucsumja van. A bucsum mindig nagy esemény a községben, ahová a környező falvakból: Seprősről, Szántyóóról, Simonvilvárról, de Kisjenőről, Pankotáról, sőt Aradról is igen sokan szoktak ellátogatni ezekre a napokra. A szentmisét Mayer Vince helybeli plébános tartotta, díszes segédlettel, majd szentbeszédet mondott. Ezután körmenet volt, a templom előtti téren népiünnepély kezdődött, este pedig a község közönsége és a vendégek táncmulatságon vettek részt, amellyel befejezést nyert Szapárliget magyaranyelvű katolikus társadalmának nagy ünnepnapja.

— **Eltemették Purcsi Lajos cigányprímást.** Nagy részvét mellett helyezték el örök nyugalomra Purcsi Lajos neves aradi cigányprímást. Számosan kísérték utolsó útjára, amelynél az aradi cigányok küldöttsége Dankó Ferenc vezetésével az elhunyt kedvenc nótáit muzsikálta. Purcsi Lajos heggedűjét, amelynek hurjait a gyászjelű elszakították, Madarász Pali vitte fekete bársonypárnán. Az elhunyt cigányprímást Hagyó József vendéglős búcsúztatta megható szavakkal. Purcsi Lajos temetésén a koszorúk tömege, amelyen nemcsak a barátok, hanem számos ismeretlen, akiknek valaha muzsikált, küldött — tett bizonyítást arról a szeretetről, amely a nótáslelkű cigányprímás iránt városszerte megnyilvánult.

— **Öngyilkosság Világoson.** A világosi csendőrség jelentette az aradi ügyvédségnek, hogy május 19-én, reggel 9 órakor világosi házában egyik gerendájára felakasztva találták Szántó Lajos 69 éves helybeli lakost. Bucsumlevelet nem hagyott hátra, tettének oka minden valószínűség szerint gyógyíthatatlan betegsége. A holttestet a hatóság orvos megvizsgálta és megadta az engedélyt a temetésre.

Lelkeszi vendégség és Anyák Napja a kisjenői református egyházban

Kisjenői tudósítónk jelenti: Vasárnap meglátogatta az erdőhegy-kisjenői református egyházat Hegyi Károly, a nagylak-pécskai református gyülekezet neves vezetője, aki a délelőtti istentiszteletet és szentbeszédet tartotta. A község gyülekezete abból az alkalomból látta vendégül az Aradmegye határszélén lévő kicsiny református gyülekezet ősz lelkipásztorát, hogy Hegyi Károly fáradhatatlanul és törhetetlen energiával vállalta vette azt a küldetést, hogy az egyik gondjaira bízott egyházban, a magyarpécskai gyülekezetben imaházat fog lélepezni. Ezt az eszméjét változtatva és az új istenházára való adománygyűjtés körülményeire meglátogatta az erdőhegy-kisjenői református gyülekezetet is. Délután a templomban bensőséges és meleg anyáknapi ünnepély volt, amelyen részt vett a vendégségben levő lelkipásztor is. Az ünnepély „Jövel Szentlélek Uristen...” című zsoltárral kezdődött, majd gyülekezeti ének következett, a 91. dicséret I—IV. verse. Utána Nagy Zoltán lelkes, az erdőhegy-kisjenői gyülekezet vezetője Igét hirdetett. A gondolatokban bővelkedő beszéd után a gyülekezet a 288. dicséret II. versét énekelte. Ezután Ince Tubika (Nagybánya), Nagy Giffi, Kilián Csilla, Nagy Imre, Molnár Boriska és Szöllősi Évi kedves, e napra aktuális verseket szavaltak. Utána a Kilián Sándor igazgatótanító által betanított református gyermekkar orgonakísérettel vallásos éneket énekelt. Kilián Sándorné főiskerült felolvasást tartott „Anyák és gyermekek” címmel. Ezután újból költemények következtek. Ezután Mann Csöpi, Tóser Ági, Pálly Rózsika, Balogh Zolt és Szöllősv Sanyi timentették ki magukat Szerényi Rózi a „Nehéz korszak” című versét szavaltta el. Ezután a református gyülekezet vendége, Hegyi Károly megható felolvasást tartott az anyaság átforgató hatásáról és ezzel kapcsolatban életéről, barátairól és régen elhalt édesanyjáról. Gyurkó Pál: „Hatalmas Ur...” kezdetű orgonán kísért szólóéneke következett, majd az V—VII. osztályos tanulók szavaltak s ezután Galambos Gizli, Balogh Erzi, Erdődy Margit, Csikós Zsuzsa, Török Sándor mondották sikerrel költeményeket. Szedmak Teri, Muraközy Gyula: „Az anya” című versét szavaltta általános tejszess mellett. Ezután újból a református gyermekkar énekelte vallásos éneket orgonakísérettel. Molnár Ernő sok stérzessel adta elő dr. Falus Lajos: „Levél Anyámhoz” című költeményét, majd a 289. dicséret éneklése következett. Ezután Nagy Zoltán záróbeszédre következett, majd záróimádsággal és a 248. dicséret X. versének éneklésével véget ért a felemelő ünnepség.

Jegyzékbe foglalják azokat az ügyvédeket, akik nevüket megváltoztatták

Az aradi ügyvédi kamara megkezdte egy rendelkezés végrehajtását, amely a közelmúltban, még Istrate Micescu igazságügyminiszter sége idején érkezett az igazságügyminisztériumból. Ebben a minisztérium utasítja a kamarát, hogy készítsen kimutatást mindazokról az ügyvédekről, akik eredeti nevüket megváltoztatták. Ennek a rendeletnek alapján az ügyvédi kamara beidézte azokat az ügyvédeket, akikről köztudomású, hogy megváltoztatták nevüket, vagy pedig akiknek esetében kétségek vannak és éppen ezért a kérdés tisztázására szorul. Névváltoztatásnak minősíti a kamara azt is, ha az ügyvéd nem maga változtatta nevét, hanem annak idején még apja, vagy nagypapja. A kimutatásba úgy a jelenlegi, mint az ezelőtti nevet is felveszik. Ügyvédi körökben a rendelet kiadását az új ügyvédtörvénytervezet előkészületeivel hozzák összefüggésbe.

— **A tehervonatok menetrendje.** Az új nyári menetrenddel egyidőben állapította meg a vasútigazgatóság az áru- és csomagszállító vonatok menetrendjét. E menetrend értelmében kilenc Rapid-vonalon lesz állandó csomagszállítás, ezek között a Bucuresti—Arad 3501—3502, számú vonalán is. Forgalomba helyeztek 20 halszállító vasuti kocsit. Az élőhal-szállítás azonban külön meghatározott vonalakon történik. A kötelező áruforgalmi közlekedési vonalak között több aradi vonatkozású is szerepel. Így: Bucuresti—Teherpályaudvar—Arad, Temesvár—Kürtös, Temesvár—Nagyvárad. A kivételre kerülő kocsikat a Ploesti Sud—Pitesti—Zsombolya, Ploesti Sud—Coslarium—Kürtös vonalon szállítják, valamint Constanta, Giurgiu, Oltenita kikötők felé.

— **Betörés.** Bobarna Nicolae aradmegyei Ménés-községbeli gazdálkodó lakásában betört járt. Az ismeretlen tettes 19 ezer lei készpénzt és különböző holmit lopott el.

— **A vonat kerekelt alá került a szabadságról visszatérő katonára.** Megdöbbentő halálosvégi szerencsétlenség történt az Arad-Hegyalján lévő Gyorok község vasuti állomása közelében. A tragédia áldozata Antal István összpontosításon lévő katonára. A 29 esztendőes fiatalember Gyorokon teljesített szolgálatot és szabadságról visszatérve, az elmúlt éjszaka 2 órakor érkezett meg Gyorokra. A szerencsétlen fiatalember későn vette észre, hogy Gyorokra érkezett és csak akkor ugrott le a vonatról, amikor a szerelvény elindult az állomásról. Antal István rosszul ugrott és a robozó vonat kerekelt alá került. A szerelvény valószínűleg kettészelt Antal Istvánt, akinek tragédiája ügyében a vizsgálat megállapította, hogy saját gondatlansága következtében következett be a szerencsétlenség.

— **Koszorumezváltás.** Koszorumezváltás címen az izraelita Szeretetház javára a következő adományok folytak be: Kosminszki Károlyné ravatalára: dr. Székely Aladár 100 lei, — Pataki Jánosné ravatalára: dr. Reusz Miklós 500 lei, Gáspár Árpád 500, Oppenheimer család 300, Herzog Tibor 300, Góti Ede 200, Nváry István 150, dr. Kele Gyula 100, Heim Sándor 100, Herzog Andor 100, dr. Steiner Jenő 100, Weichelt János 100, Schneberger Mihály Győrök 100, Ábel Gyula 100, Láncoz Heléna 100, Gács Püllő 100, Weiszberger Lipót 100, Schul Benő 50, Goldschmidt Cecília 200, Arnstein-család 190, Stern József és neje 200, Kormos Zoltán 100, Rényi Tibor 200 lei. — Czitrom Józsefné ravatalára: Czitrom Jenőné (Ineu) 500, Czitrom Mór 500, Fleissig Alfréd 200, Singer Miklós 100, Kardos Béla és neje 100, Glück Gyula és neje 100, Hammer Mór és neje 100, Grubner Max 100, Grünblatt Dávid 50, Herzog Adél 50, Gotlieb Lola 50 lei. — Vaída Izse ravatalára: Holtzer Sándor 100 lei, Gárdonyi Miklós 100, Braun Miksa és családja 50, Hirsch Jenő 100, Schillinger Imre 100, Lantos Miksa 100, Éllás Jakab és családja 100, Pósa Mária 30, Bloch Lajos 100, Farkas Józsefné 50, Farkas Jenő 100, Lázár Emánuel 50 lei.

— **Koszorumezváltás.** Kisjenőről jelentik: Özvegy Berger Izidorné (Ottlaka) elhalálása alkalmából koszorumezváltás címen az alábbi adományok folytak be a kisjenői Izraelita Szeretevlet javára: Fom Miklós 100 lei, Somló István 100, Lebovits Armin 100, Szamef József 100, Klein Gézané 200, Drig Ilie 100, Paller Lajos 100, Berger Mór 100, Berger Sándor 100, Berger Ferenc 100 és Engel Jenő 100 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszerár, Piafa Mihai Viteazu
BERNATH gyógyszerár, állomással szemben
BERGER gyógyszerár, Saguna-ut.

Kinevezték az aradmegyei egészségügyi tanács tagjait

Az egészségügyi miniszter 13502 számú rendeletével négy évi időtartamra kinevezte az aradmegyei egészségügyi tanács tagjait. Ezek a következők:

Dr. Iuliu Ionescu, megyei prefektus elnök, dr. Dumitru Cosma, megyei főorvos, alelnök, Constantin Popa, a város megbízottja, dr. Victor Nica, a vegyészeti laboratórium főorvosa, dr. Viua Salvator kórházi igazgató főorvos, dr. Cotioiu Romuald, Arad tiszti főorvosa, dr. Octavian Opris őrnagy, Augustin Filip, megyei főmérnök, Dionisie Adamovici gyógyszerész, dr. Nicolae Tureanu megyei főállatorvos, dr. Toma Vasile, a vegyészeti laboratórium fővegyésze, dr. Lepa Valeriu állami ügyvéd, dr. Trailescu Ionel, a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége megbízottja, dr. Botis Aurel, a társadalombiztosító igazgató-főorvosa, Ordelt László droguista, dr. Teodor Pop, az orvoskollegium megbízottja.

Az egyéni cégek üzletvezetőit nem lehet uzsorakihágás miatt megbüntetni

Elvi jelentőségű döntést hozott uzsorügyben a kolozsvári tábla. Az érdekes per előzményeit a következőkben ismertetjük:

Eger Tibor kolozsvári vegyeskereskedő üzletvezetőjét, Kapel Áronné 1940. január 18-án az elsőfoku uzsorabíróság 25.000 lejtel büntette meg, azon a címen, hogy az üzletben, a január 16-án kiszállott ellenőrök megállapítása szerint az árak nem voltak feltüntetve a cég a petroleum eladását megtagadta. Az ítélet ellen Kapelné a törvényszékhez felebbezett és a következőképpen védekezett:

Ő korábban üzletvezetője volt a cégnek, azonban január 15-én az üzletet átvette s erre saját céget jegyeztetett be. Az átvétel miatt nem volt módjában az árakat kifüggeszteni. A rendelkezésére álló petroleumra saját magának volt szüksége s ez a mennyiség mindössze 20 kgr. volt, úgy hogy visszatartása spekulációnak nem minősíthető. Az adóigazolványt azért nem függesztette ki, mivel az új cég adóját akkor még meg sem állapították. Hivatkozott végül arra, hogy ha üzletvezetőnek minősítik, akkor — egyéni cégről lévén szó — a törvény értelmében egyáltalában nem lehet megbüntetni, míg, ha önálló kereskedő minőségben vonják felelősségre, akkor tekintetbe kell venni, hogy éppen akkor nyitotta meg üzletét, amikor az ellenőrök megjelentek, amikor tehát még nem volt ideje a szükséges formaiságokról gondoskodnia.

A törvényszék az elsőfoku ítéletet helyben hagyta, kimondva ezzel, hogy az egyéni cégek üzletvezetői az uzsorakihágások esetén teljes felelősséggel tartoznak. Felfolyvamosdás révén a kérdés a tábla elé került, amely a törvényszék döntését feloldotta és érdemben döntve az ügyben, Kapelnét, mint önálló kereskedőt adójának egynegyed részével, 1247 lejtel bírságotlta meg.

Ismét fagypont alá szállt a hőmérséklet Csikban

Nagy károkat okozott a hideg a veteményekben és gyümölcsstermésben

Bucuresti. A földmivélségi minisztérium hoz olyan szokatlan jelenségek érkeznek az időjárásról az ország egész területéről, amelynekhez hasonló a legmagasabb kort elért emberek sem emlékeznek.

Az időjárás általános jellemzője a hideg, de olyasmint, ami Csikban történt, alig lehet elképzelni. De nem mende-moada, hanem hivatalos jelentés, ezért semmi okunk sincs kétségbevonni. A csikmegyei mezőgazdasági kamara táviratilag jelentette a minisztériumnak, hogy e hó 15-én reggel 6 fokra a fagypont alá szállt a hőmérséklet és a fagy azóta folyton tart. Vastag dér és zuzmara borította be a fákat és a veteményeket, ami igen nagy károkat okozott a gyümölcs és zöldségtermelésben.

SPORT KÖZLÖNY

Szép játékkal győzött a magyar B) válogatott a Nyugati Liga válogatottja ellen

Magyarország B)—Nyugati Liga 2:1 (1:1)

Temesvár. A mérkőzésen mintegy 6000 néző jelent meg és az első félidőben tényleg rendkívül szép, élvezetes játék alakult ki, amely csak a második félidőben laposodott el. A magyar csapat a győzelmet megérdemelte, mert nemcsak szemre tetszetősebben játszott, de a kapu előtt is határozottabbnak bizonyult. Kapujában Tóth bravurosan védett, a hátvédek szürkék. A fedezetsorban Marosi a legjobb, elől pedig Szendrődi és Tóth III. érdemelnek dicséretet. Kiszely pedig hatalmas lövéseivel tünt ki. A Nyugati Liga együttesében Pavlovici jól és szerencsésen védett, a hátvédek közül Slivat tetszett jobban, de Gerber is kielégített. A fedezetsorban Szaniszló játszott a legegyszerűsebben, Simatoc is jó volt, de Kotormány csaknem teljesen eltűnt. A csatársorból senkit sem lehet kiemelni, talán csak Bindea néhány lefutása érdemel említést. A mérkőzés előtt üdvözlések hangzottak el, majd Podubski jogszláv játékvezető sipelére így állt fel a két csapat:

Magyarország B): Tóth — Kis, Gazdag —

Szűcs, Marosi, Szódi — Váradi, Nagy, Szendrődi, Kiszely, Tóth III, Nyugati Liga: Pavlovici — Chirofu, (Gerber), Slivat — Simatoc, Kotormány, Szaniszló — Bindea, Beke, Marksteiner, Gál, Dobal.

A nyugatiak kezdik a játékot és az 5. p. Bindea jól megy el, öt méterről küldött bombáját Tóth nem tudja tartani (0:1).

A 10. p. egyenlít a magyar csapat: Szaniszló keze és a labda Slivat fejéről Tóth III. felé száll, aki jól íveli középre, ahol

Nagy az ellenkező sarokba ragasztja a labdát (1:1).

Kiszely néhány jó lövést küld, de Tóth ügyesen huzza le Bindea beadását.

A második félidő 1. p. Váradi fut le, beadását Szendrődi kapásból vágja a hálóba (2:1).

Ezután a játék ellanosodik és az eredmény már nem változik. A válogatott mérkőzés előtt a Chinezul a Ripensia vegyes csapata ellen 4:1 (4:1) arányban győzött.

Véglegesen biztosíthatja helyét az A)-ligában az AMEFA, ha pontot szerez a Ripensiától

A vasárnapi forduló esélyei

A nemzeti bajnokságban vasárnap a kilencedik tavaszi forduló kerül lejátszásra, amely bővelkedik érdekesnek ígérkező mérkőzésekben. Főleg az A) liga rangadói: a Venus—Rapid mérkőzés elé tekintenek nagy érdeklődéssel sportkörökben, de a többi mérkőzés is nagy csatát ígér. A műsor a következő:

Ripensia—AMEFA
Rapid—Venus
U. Tricolor—Juventus
Victoria—Sp. Studentesc
Carpati—CAMT
UDR—Gloria CFR

Temesváron tehát az aradi munkáscsapat vendégszerepel a Ripensia ellen és nehéz küzdelem előtt állanak a piros-feketék. A Ripensia képességei ismeretesek, a hazai pálya is előnyt jelent a temesváriaknak és így az AMEFA feladata nem nevezhető könnyűnek. Ennek ellenére, ha a piros-feketék ismét olyan lelkesedéssel és jó erőbeosztással játszanak, mint legutóbb a Rapid ellen, megszerezhetik a végleges benmaradáshoz szükséges pontot, vagy pontokat. Az őszi mérkőzésen az AMEFA 3:0 arányban győzött.

Bucurestiben két mérkőzés kerül lebonyolításra és az érdeklődés főként a Rapid—Venus mérkőzésnek szól. Ennek esélyese ezúttal kétségkívül a Venus csapata, melyben Bodoja egymaga mérkőzést nyerhet. A védelemben is a Venus szá-

mára mutatkozik többlet, a fedezetsora pedig — válogatott. A Rapid szeszélyes, ha kifut a játék az exvasutasoknak, esetleg még le is győzhetik a bajnokcsapatot. Az őszi mérkőzésen 2:2 volt az eredmény. A másik mérkőzésen a U. Tricolor és a Juventus — a két kieső-jelölt — folytat majd óriási küzdelmet és ez a mérkőzés teljesen nyitnak ígérkezik. Összettel 0:0 arányban döntetlenül végződött a két csapat küzdelme.

Kolozsváron a Victoria a Sp. Studentesc együttesével méri össze erejét és a legutóbb Galatiban kitűnő eredményt elért Victoria le is győzheti a diákcsoportot, de az eredmény könnyen fordított is lehet. Az őszi mérkőzést a Sp. Studentesc 2:0 arányban nyerte.

Nagybányán a CAMT vendégszerepel és ezen a mérkőzésen a honi csapat sikere várható. A Carpati otthon nehezen győzhető le és ez eddig csak a Venusnak, U. Tricolornak és a AMEFA-nak sikerült. Döntetlen eredmény azonban nem lehetetlen. Összettel a CAMT 3:2-re nyert.

Resicán az UDR és a Gloria CFR csapnak össze és ezt a mérkőzést az UDR alighanem fölényesen nyeri. A Gloria CFR esetleg csak az UDR nagyobbarányu győzelmét tudja megakadályozni. Összettel Galatiban is az UDR nyert 2:0 arányban.

A Gloria és az Electrica

mérkőznek vasárnap Temesváron a B) liga második csoportjának mérkőzései során. Ez a mérkőzés délelőtt 11 órakor kerül lebonyolításra és ezen kívül ebben a csoportban csak egy mérkőzést bonnyolítanak le és pedig a CFR Turnu Severin a Minerullal méri össze erejét.

O SZERDÁN TART ULÉST A DISZTRIKT. Az aradi alkerületi sportszövetség keddi szakasos ülését az egyházi ünnep miatt szerdán tartja meg a rendes időben a Gloria sporttelepén.

O 100 ezer néző előtt folyt le Münchenben a „városon keresztül” futás. Több, mint százezer néző előtt folyt le vasárnap Münchenben a hagyományos „városon keresztül” futás. Itt a nagy számú német és olasz versenyzőgárda mellett a magyar Kiss is indult és igen jó idővel negyedik lett. 1. Constantino (o) 1 óra 23 p. 49 mp. 2. Turch (n). 3. Weber (n). 4. Kiss (m) 1 óra 25 p. 09 mp. Országok versenyében Olaszország—Németország 5:5.

O A Stanford-egyetem 4x440 yardos siktutó váltócsapata Newvorkban 3 p. 10,5 mp.-re javította meg a Southorn California egvetem eddigi 3 p. 11,6 mp.-es világrekordját. Az új rekord 47,6 mp.-es átlagnak felel meg. A csapat egyéni eredményei: Shaw 47,5 mp., Clark 48,5 mp., Williamson 47,4 mp., Jeffrey 47,3 mp.

A Sport és Kritika

a temesvári nyugati liga válogatott—magyar B) válogatott mérkőzés teljes, részletes, aprólékos tudósításával szerdán reggel a korai órákban megjelenik. Közli a lap a részletes vasárnapi műsort és számos más érdekes cikket a válogatott mérkőzésekkel, valamint a közeljövőben meginduló „Kis KK”-val kapcsolatban Minden elárulástóhelyen kapható.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

400 éves a jezsuita-rend

Hogyan alkotta meg Loyolai Szent Ignác a Jézus Társaságot?
— A párisi egyetemi évek ... Az inkvizíció börtönében —
A Vatikán kétségei.

*

Írta: NEDECZKY FERENC

Az előkelő spanyol ifju, Inigo Lopez de Recalde a Loyolai várkastélyból könnyű szökkenésül lován, a szolgálhad és a kemény jnu vadászabek kíséretében megindult a királyi vár felé, ahol a világ örömei várták... És az ifju lovas esztendőik mulva egyedül érkezett a megbékélés birodalmába, ahol a szentek tündöklő dicsfénye koszoruzta aláazajosan meghajtott homlokát.

A XVI. század első éve... Katolikus Ferdinánd III a spanyol trónon, — ő a mindenható, — a vér és az arany ura. — Francia kőbor lovagok hadseregbe verődve vágtatnak a komor várfalak alá, ahol halált hozó nyilvesszők surrannak és az ezüstös páncélok a buzogány vas-ökje vág részt a léleknek... A spanyol hegyek alján felmutatják a véres kardot: csak az ököljog szent és vesszen az, aki nem forgatja halálos biztonságga a fegyvert!

A szörnyű törvény — amely talán örök, — legigazza a lelkeket és de Recalda a királyi udvar hadapródja sem kivétel. A Loyolai nemes ifju nem riad meg a senoríták sötét, bódító szemétől, amely szebben csillan, mint a kard pengéje, amidőn lecsap...

A remete érlelő magánya...

A szolgálhad riadtan csodálkozik és mélységesen megrendül, amikor a gazdag spanyol főnemes, Loyola ura — szétosztja vagyonát a szegények között, s mint a kőbor lovagok, kíséret nélkül, egyetlen ösvéren eltűnik a messzeségben... Inigo Lopez de Recalde Szűz Mária kegyhelyére, Monserrato-ba zárandókol, — fényes lovagöltönyt is elajándékozza s úgy, az út porával homlokán, borul az ojtár elé és fogadalmat lesz:

— Szűz Mária lovagja leszek mindörökké... és leoldja ezüstös kardját, a Szűz kegyképe mellé függeszti, majd az egész éjét imádsággal virrasztja át, amint Gali Amadis lovagregényében olvastja; az új keresztes lovagok a lovaggáltás előtti éjét imában szokták tölteni. Ezután elindult a remete magányba elmélkedni eddigi élete és a világi hívságok felett. Manresa-hoz közzel egy barlangba vonul, ahol szigorú lelki magányában könyvet ír a lelki gyakorlatról. — a spanyol lovas elveit ősei büszke nevét — most már csak boldog remete: Loyola Ignác.

Magányában írt könyve esztendőik mulva került nyilvánosságra és az „Exercitia spiritalia”-t pápai jóváhagyással a legtekélyesebb lelki gyakorlatos kézikönyvnek nyilvánították.

A szeretet és a tudomány...

A remete magányból kihajszolja a vágy: megismerni a Szentföldet, Krisztus szenvedéseinek színhelyét. Egy esztendeig tart az útja, s ez idő tájt ráeszmél arra, hogy a szellem csiszolása, az ejme bővítése a legszebb gondolatok szabad folyásának biztosítására, többet jelent, mint bármely más...

Barcelonában a latin nyelv tanulásába kezd, hogy tökéletesen megérthesse a könyvek nyelvét, amely annakidején a nemzetközi latin volt; majd az alicai és sajamancai egyetemeken a bölcsészeti tudományokban mélyed el. Tudás szomja olthatatlan, épen úgy, mint fanatizmusa: az egykori katonája sohasem tagadja meg önmagát, mert az ököljogos világban Krisztusnak is katonákra van szüksége, akik a szeretet és a tudomány fegyverével kell harcolniuk a kereszény eszme dajáért! — A párisi egyetemen, amikor megszerzi a bölcsélet-doktori oklevelet, megérlelődik benne a gondolat: egy olyan társaság alapítása, amelynek célja a katolikus hit terjesztése.

— Miután hat társával — akik párisi tartózkodása idején csatlakoztak hozzá, — csodálva gondolatának fenkőit és mégis a földi valóságokhoz alkalmazkodó és számbavevő voltát, — felmentek a montmartrei templomba, ahol fogadalmat tettek:

— Mi Loyola Ignác, Faber Péter, Xavier Ferenc, Lajnez Jakab, Salmeron Alfonz, Bobadilla Miklós és Rodriguez Simon fogadalmat teszünk Isten színe előtt, hogy a hírhirdetés, Jézus eszméinek terjesztése lesz egyetlen életcélünk!

„Societas Jesu”. — Ők, heten voltak a „Jé-

Az 1521-ik esztendő...

A franciák Pamplona várát ostromolják és a vár védői között de Recalda lovas is küzd a spanyol fegyver dicsőségéért. — Vakmerő — ifjan le számolt a halállal? — halálos sebeket osztogat címeres markolatú kardja, de őt sem kerüli el egy ágyu golyó... Megsebesül. Fogságba esik.

A jobb lábán tártongó hatalmas sebet a várban ápolják, majd kastélyába szállítatja a harcost megbecsülő ejlenség. Türelmetlen beteg — ideges — a kényszerül pihenésben nagyon unja magát.

— Uram... olvasson. A betű elűzi a lélek unalmát... mondják neki de a dorbézóláshoz és kardforgatáshoz szokott lovas csak kacag. — Valaki mégis díszes köpésű kodexet csempész a beteg ágya mellé: Jézus és a szentek élete... De Recalda lovas keze ráéved a bőrkötésre, majd lassan forgatja a pergament lapokat és a festett betűkből világosság árad. Egyre mohóbban olvas, olvas... még akkor is, amidőn sebe behegged. Lelkében vágy gerjed, hogy Krisztus lovagja legyen...

„Jézus Társasága” első tagjai, az első jezsuiták, akiknek rendje világtörténelmi nevezetességre emelkedett.

Loyola Ignác ezután Párisban apostolkodik. Jámbor beszédei, amelyek nemcsak a szívhez, hanem az észhez is szólnak, csodát művelnek. Az emberek úgy hallgatják, mint egy profétát. De sokan vannak, akik „csak” rajongónak tartják, sőt mások még erejtelenséggel és gyanús misztika tanításával is vádolják. Elfogadják, — az inkvizíció börtönébe vezetik, de a vizsgálat mindig tisztáza.

1540: megalakul a jezsuita rend

Loyola Ignác és két társa, Lajnez és Faber ezután az Örök Városba, Rómába mennek, hogy felajánlják szolgálataikat a pápának.

Rómától északra, vagy tizenöt kilométer távolságban, egy szegényes kis kápolna, a „La Storta” várta a lélekben fáradt úsákat. Amikor a három vándor megérkezett a faluba, szétválnak. Loyola Ignác két társa a faluba megy élelmiszert koldúlni — hiszen önként vállalták az alázatot — de a lovas-remete nem a teste, hanem a lelke éhségének csillapítására gondol. Betér a kis kápolnába elmélkedni. És ekkor...

A szenteket megillető látomás kavargatja fel lelki nyugalmát — mese, vagy valóság? — ugyan ki tudja a kétfőt véglegesen elhatárolni? — hiszen vannak e földön olyan dolgok is, amit észszerűen nem tudunk megmagyarázni.

...Jézus tér be a kis falusi templomba... keresztel a vállán roskadozik... és beszél hozzá, mint más, akinek a kezét megfoghatja: „En Rómában hozzatok kegyelmes leszek...”

Reménytelennek látszott a fényes pápai udvarban a siker, ahol vajon hisznek-e és bíznak-e a szegény, rongyos vándoroknak? — III. Pál pápa hívősen fogadja a zarandokokat akik különös tervet nyújtanak át. A tervezetet kiosztja néhány biborosnak és teológusnak, akik érdeklődés nélkül foglalkoznak az „ügyvel”. De amikor elolvassák... a legjobb véleményekkel nyujtják át a pápának, aki maga is tanulmányozza, majd elragadtatva megadta az engedélyt a „Jézus Társaság” megalapítására. Az 1540-ik esztendőben a Szentszék is jóváhagyta a rend-szabályzatot a „Regimini militantis Ecclesiae” kezdetű apostoli iratában.

Loyola Ignác minden társát Rómába hívja — és megkezdik az alkotó munkát. Amíg társal a Sapienza egyetemen gyujtogatják a lelket világosító gyertyákat, addig Loyola Ignác nyilvánosan elmondott szentbeszédekkel lánggra lobbantja az Istenért való és emberekkel küzdő fátyját...

Lelekésedésének bővölete, megfontolt bölcsessége rajongó híveket szerzett Krisztus katonáinak, akik a rómaiak annakidején „il santo della ragione” vagyis okos szentnek neveztek. Loyola Ignác a humanista kultúra teljesen kereszény eszmékkel való átitatása érdekében küzdött. Az emberbaráti munka, nevelésügy épen olyan fontos volt számára, mint a hittérítés. A megtérő másvallásúak számára külön otthon létesített Rómában. Menedékhelyet alkotott a bukott nők s külön a veszélyben forgó, egyedülálló leányok számára. Ő alapította a németországi növekedéskorok számára a ma is fennálló Collegium Germanicum-ot, amelyet később kibővítettek Collegium Germanicum et Hungaricum-má. Ez a főiskola az elmúlt évszázadok tolvá-

mán rengeteg kiváló papot, püspököt nevelt Német-, Magyarország és Ausztria számára. Egyik korzakkalkoló alapítása még a Collegium Romanum, a „római főiskola”, amelyet Európa első ingyenes közép- és felsőiskolájának tekinthetünk. Ez iskola keretéből bontakozott ki a manapság is fennálló Gergely-egyetem.

Mit tettek a jezsuiták az emberiség érdekében?...

Loyola Ignác, a rendalapító az 1556-ik esztendő július 31-ik napján tért meg Krisztushoz. Halála után, 66 év múlva, XV. Gergely pápa a szentek sorába iktatta... És műve az 1540-ben alapított „Societas Jesu” erőteljesen kibontakozott és él, él a zépkorszakban is! — A Jézus Társaságnak jelenleg 20 ezer-nél több tagja van a világ öt földrészében.

Most, 400 év távlatában, amikor a jezsuita rend alapításának négy évszázados évfordulóját ünneplik higgadtan lehet megítélni: mit tett a rend az emberiség érdekében?

Vádak és röpiratok kavarnak az emlékezés szelviharában, amely végigszánt négy évszázadon — és elvitathatatlan érdemek kelthetik fel az elismerést és csodálatot. Annyi azonban bizonyos hogy oly sok vád és támadás még nem éri a világtörténelem sorau egyetlen szerzetesrendet sem, mint a „Jézus Társaság”-ot. Az alapító elveihez hív harcosok voltak ők — s aki harcolt azt ugyancsak támadják. Részt követeltek a világtörténelem irányításából? — beleszóltak a világi és politikai ügyekbe? — igen, ez elvitathatatlan. És ez adott tápot a támadóknak, akik a „egszörnyűbb vádak közepette hirdették: ez a rend Machiavelli „a cél szentesíti az eszközt” elvét vallja. De ez túlzásnak minősíthető, hiszen a kereszény eszme, amelynek harcosai voltak, csak emberséges eszközöket a szeretet fegyvereit engedte meg és néhány rendtag exvénü megkésve nem azonosítható a jezsuiták törekvésével. — A gyors siker és az ezt követő irigység, támasztotta talán az ellenségeket, akik a szellem és erőszak minden fegyverével, különösen a XVII és XVIII. században támadtak. Sőt az elmúlt évszázad sem csillította le a rajongást és bírálatot, amely keifősen kíséerte a jezsuiták minden tevékenységét.

Krisztus országának egysége — és ezért harc a tudomány fegyvereivel: ez a szent cél, amely az óceán túlra éppen úgy, mint a Távolkeletre elűzi a jezsuitákat minden néphez... Nem törődnek a martírium veszedelmével és a megátáztatások üldözéseivel kinszen vedéseivel. A „Societas Jesu” tárgjal mindiz a kultúra fátyla-gyujtoga:ói voltak — s amidőn az megdönthetetlenül megállapítha ó — tisztelgve kell megállni minden író-tollnak...

SZÍNHÁZ

Ma szerdán: „Csak egy kislány” operettujdonság bemutatója

Még csak néhány előadást tart Aradon Szabackay társulata

A Kamarai Színházban nagy sikerrel vendégszereplő Brassó-marosvásárhelyi színhársult, ma szerdán este ismét érdekes operett újdonsgot mutat be. A tél szezon egyik legremekőbb operettje, „Csak egy kislány” kerül először színpadra Aradon, olyan kifogástalan előadásban, amely a legkényesebb színházi közönséget is kielégíti. Az első jelenetből az utolsóig figyelmezt leköti, szórakoztató, színes, humorral fűszerezett cselekmény, valamint a fűlbemészó, melódia-gazdag muzsika, szép kálálás, kitűnő rendezés Aradon is meghozza majd az elmaradhatatlan sikert. Az operettben a társulat legjobbjai játszanak. A „Csak egy kislány” a vendégjátékok egyik legszebb előadása lesz.

Csütörtökön este olcsó helyárrakkal népi előadás keretében, a „Sárga csikó” örökbecsű népszínmű kerül színpadra, a társulat vezető színészeivel. Bizonyos, hogy a népszínmű előadás felt híz fog vonzani. Pénteken este ismét bemutató előadás lesz: „Mégis szép az élet” nagysikerű operett újdonsg premierje. Szombaton két előadást tart a színhársulat, délután 5 órakor közkivánatra a „Pusztai szerenád” operett (olcsó helyárrakkal), míg este 9 órakor „Mégis szép az élet” második előadása.

A színház heti műsorai

SZERDAN este 9 órakor: „Csak egy kislány” operett, bemutató előadás.

CSÜTÖRTÖKÖN este 9 órakor: „Sárga csikó” népszínmű, népelőadás, igen olcsó helyárrakkal.

PÉNTEKEN este 9 órakor: „Mégis szép az élet” operett, bemutató előadás.

SZOMBATON délután 5 órakor: (közki-vánatra) „Pusztai szerenád”, olcsó helyárrakkal.

SZOMBATON este 9 órakor: „Mégis csak szép az élet” operett.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A német-román kereskedelmi kamara közlönye az ötéves gazdasági tervről

A német-román kereskedelmi kamara hivatalos közlönye legutóbbi számában behatóan foglalkozik a román 5 éves mezőgazdasági tervvel. A cikk megállapítja, hogy ennek a tervnek alapját a földirtok viszonyok megisziliárdítása képezi. Ennek érdekében rövidesen véglegesen be akarják fejezni az agrárreform munkálatait, valamint a földméréseket és parcellázásokat. Ennek a programnak egyik fontos része a telekkönyv felfektetése azokon a vidékeken, ahol még nincsen telekkönyv, valamint az új telepítési törvény végrehajtása.

Megemlíti a cikk, hogy 13 millió hektár bevetett területből 10 millió hektárt vetettek be búzával, tengerivel és árpával. Ezek a termények kevesebb megmunkálást követelnek, de ugyanakkor termésük nem túlságosan nagy. Ezenkívül pedig a buza értékesítése érdekében tudvalevőleg minden évben külön rendelkezéseket kellett életbeléptetni és anyagi áldozatokat kellett hozni. Ezért felmerült az a terv, hogy korlátozzák a gabonaneműekkel bevetett területet és ennek a területnek egy

részét olyan terményekkel vessék be, amelyek a belföldön is használhatnák, másrészt pedig exportcélokra is kiválóan alkalmasak. Ezek a termények nagyobb megmunkálást igényelnek ugyan, de több hasznot is hoznak. A tervek szerint a búzával bevetett területből 800 ezer hektárt, vagyis 20 százalékot, a tengerivel bevetett területből pedig 500 ezer hektárt, vagyis 12 százalékot áldoznának fel erre a célra és az eddig parlagon volt területekből 400 ezer hektárt vetnének be textilművelvényekkel (len, kender és gyapot), olajmagvakkal (napraforgó, repce, ricinus, mák), hüvelyesekkel (borsó, lencse, bab, szója), takarmányneműekkel (lucerna, lóhere), ipari növényekkel (cukorrépa), gyógynövényekkel, valamint olyan terményekkel, amelyeknek vetési területét ki kell szélesíteni. Ilyenek a zab, a rizs és a burgonya. A miniszterium terve szerint a búzával, tengerivel és árpával bevetendő területeken észszerűbb gazdálkodást akarnak folytatni olyképen, hogy a hektáronkénti átlagtermést növeljék és ne álljon be hiány ezekben a terményekben.

Milyen esetekben kell nemzeti védelmi adót fizetni a kisiparosoknak?

Ismételve felhívjuk az iparosság figyelmét a kétszázalékos nemzeti védelmi illeték alkalmazására, mely körül több félreértés merült fel. A pénzügy miniszterium megfelelő utasításokkal oszlatta szét a félreértéseket, melyek közül a kisiparosságot az alábbi intézkedések érdeklik:

A kétszázalékos illeték alá esnek a következő kisipari foglalkozások termékei: szabó, cipész, asztalos, ékszerész, stb. Minden esetben, amikor a kisiparos a saját anyagából készít valamit megrendelésre, vagy készen árusítja, meg kell fizetnie a két százalékot a készáru értéke után.

Olyan esetekben, amikor javításokról van szó, vagy a vevő anyagát dolgozza fel a kisiparos, a miniszterium az esetenkénti felsorolás helyett a következő alapelveket állapítja meg:

Ha az iparos által a javításhoz vagy megrendeléshez adott anyag értéke meghaladja a munkadíjat, akkor be kell hajtatnia megrendelőjéről a 2 százalékos honvédelmi illetéket az egész megrendelés, vagy javítás értéke után, ellenkező esetben nem.

Mennek a 2 százalékos illeték behajtása és kezelése alól a cipészek szabók, asztalosok, ékszerészek, fényképészek, mindenféle rajzoló, festő, dák, tisztítók és mindazok a kisiparosok, akik nem adnak semmit és csak a munkájukat számlázzák fel, mert a hozzáadott anyag értéke csak mellékes fontosságú. Ezzel szemben a cukrászok, pékek, kalácsosok stb. kötelesek fizetési jegyzéket kiállítani és azokra honvédelmi bélyeget ragasztani.

— ÜLÉSEZETT A KORMÁNY GAZDASÁGI BIZOTTSÁGA. A kormány gazdasági bizottsága ülését tartott és ezen a következők vettek részt: Tatarescu Gheorghe miniszterelnök, Mircea Căncărov nemzeti gazdasági miniszter, Victor Slavescu hadfelszerelésügyi miniszter, Ionescu-Sisestii földművelésügyi miniszter, I. Christu külkereskedelmi miniszter, I. Gurgu közlekedésügyi miniszter, valamint a gazdasági bizottság titkára N. Razmerita. Az ülésen a gazdasági helyzetet és az időszéri gazdasági kérdéseket vitatták meg.

— KÖLTÖZKÖDŐ ORADEAI GYARVALLALATOK. A nagyváradi Carmen cipőgyár a napokban tartott közgyűlésén az igazgatóság bejelentette, hogy a gyárnak az a része, amely a házicipőket gyártja, júliusban átköltözik Bucureszbe, ahol sportcipő és bakancs gyártására is berendezkedik. A gyárral együtt átköltöznek a munkavezetők, az ipari tisztviselők egy része és néhány előmunkás is, száználvan munkás azonban itt marad munka és kenyérkereset nélkül, mert ezek helyett a fővárosban fognak új munkásokat fejteni. A vállalat egyéb osztályai továbbra is Nagyváradon maradnak működésben. — A Rippner-féle fésűgyár Nagyváradon marad, de fióktelepet állít fel Bucureszben.

— JUNIUS ELSEJÉIG MEGHOSSZABBITOTTAK AZ ERDŐIRTÁSI MUNKÁLATOK HATÁRIDEJÉT. Bucuressti. Az őszi és téli tüzfeszültséget minél nagyobb mértékű fedezésének biztosítása céljából a földművelésügyi miniszterium június elsejéig hosszabbította meg az erdőirtási munkálatok határidejét.

— MEGKEZDŐDIK AZ IPARI ÜZEMEK TÜZELŐANYAGGAL VALÓ ELLÁTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE. Mint ismeretes, a Hivatalos Lap f. évi április 11-i, 87-ik számában megjelent a petroleumkormánybizottságnak egy rendelete, amelynek értelmében mindazok az ipari üzemek, amelyek helyben mozgósított személyekkel dolgoznak, kötelesek magukat 15 napi időtartamra szükséges tüzelőanyag és üzemi olajtartalékkal ellátni. A 15 nap a vállalat egyfolytában való nappali és éjszakai üzemeltetésére számítandó. A rendelet végrehajtására engedélyezett határidő lejárt és a hivatalos közegek meg is kezdték az üzemek ellenőrzését országsszerte. A petroleumbizottság figyelemzteti az érdekelt vállalatokat, hogy a rendelet ellen szegülők rendkívül szigorú büntetésben részesülnek, melynek elkerülésére igyekezzenek az előírt kötelezettségnek haladéktalanul eleget tenni.

Ismét megakadtak

a mezőgazdasági munkálatok

Bucuressti. A földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések arról számolnak be, hogy az őszi időjárás következtében a mező munkák ismét megakadtak. Takarmányozási célokra alkalmas tengerit június elseje után is fognak vetni. A vetések fellődése a hűvös, hideg idő miatt nagyon visszamaradt és a vetés sok helyen alacsonyodott. A búzát a rozsdá veszélye fenyegeti.

— JULIUS 10-ÉN KEZDŐDIK JUGOSZLAVIABAN AZ ARATÁS. Belgrad. (Telegraph-Orjei). A jugoszláviai buza-termés kielégítőnek mondható. Az aratást azonban a szokottnál később kezdhetik csak meg. Ez részben a késői vetéseknek, részben pedig az árvizeknek tudható be. Ugy hiszik, hogy az aratás július 10-én kezdődik meg.

— TIZENHAROMEZER PÉKMŰHELYRE VAN SZÜKSÉGE AZ ORSZAGNAK. Az Argus írja: „Az ország lakói sorából mindössze 7 millió táplálkozik kenyérral, melyet összesen 6532 pékműhely állít elő az ország területén. Egy pékműhely jut tehát minden 1000 lélekre. Ha az ország 20 millió lakója mind kenyérral táplálkozna, még 13.000 pékműhelyre lenne szükség. Meg kell tanítani népünket az evésre, jó és sok kenyér fogyasztására. A megművelhető területből 5 millió hektár kukoricával és 3 millió hektár búzával van bevetve. Mijért törjénik ez? A falusi földművesek nem értenek a kenyérsütéshez és a falvakban hiányzanak a pékségek. Miután a pékek és pékmunkások száma igen kicsiny, az állam a falusiak oktatására gyakorlati pékiskolákat állítson fel. Ne feledjük, hogy legalább 13 millió lakos mamaligával él, így 23 ezer pékműhelyre van szükség sürgősen.”

A szövetkezetek nem kötelezhetők az igazságügyi bélyeg alkalmazására

Dr. Soós István, országgyűlési képviselő eljárta az igazságügyminiszteriumban a szövetkezetek sérelmei ügyében és közölte, hogy egyes bíróságok az igazságügyi bélyeg alkalmazását a szövetkezetekre is kötelezővé teszik. A képviselő ígéretet kapott arra, hogy a miniszterium tájékoztató rendeletet küld a bíróságoknak, amelyekkel közli, hogy a szövetkezetek nem kötelesek alkalmazni ezt a bélyeget.

Kereskedők figyelmébe!

Az aradi kivételei pénzügyigazgatóság felhívja a kereskedők figyelmét arra, hogy a miniszterium utasítása értelmében ki kell függeszteni az üzletekben a vevők tájékoztatása végett a 2 százalékos nemzeti védelmi illeték alkalmazásával kapcsolatos utasítást. Ennek szövege a következő, amelyet azzal a céllal közlünk, hogy az érdekeltek kivágyák és kifüggeszessék.

AVIZ

Legea pentru așezarea unei contribuții naționale excepționale de 2 la sută pentru apărarea țării din ne obligațiunea CUMPARATORILOR și CONSUMATORILOR de CERE, odată cu plata pretului articolelor și obiectelor cumpărate sau consumate ÎN MANUAREA NOTEI DE PLATA, pe care să fie lipit timbrul special imprimat.

CEI CARI NU SE VOR CONFORMA acestei obligații, VOR FI FACUȚI SOLIDAR RĂSPUNZĂTORI SUPORTAND în această calitate, împreună cu vânzătorii, O AMENDA EGALĂ CU DE ZECE ORI DREPTUL FISCIULUI CALCULAT LA TOTALUL VANZĂRII la care nu s'a aplicat timbrul.

Sub același sancțiunii cad și acela cari vând fracțiunile unei și aceleiași persoane mărfuri, sau orimesc fracțiunile consumația unui și același consumator, pentru că astfel să eludeze legea.

Carnetele de notă de plată (boniere) înainte de a se elibera bonuri, se vor prezenta pentru viză Administrației de Constatare în orașul de reședință și la controlorii de circ. în județ.

Cotoarele carnețelor epuzate se vor păstra în arhiva firmei respective pentru a putea fi totdeauna la dispoziția organelor fiscale de inspecție. La coterul carnetului de plată se va indica numai suma totală a mărfurilor vândute plus valoarea timbrului.

De exemplu:

Totalul vânzărilor	501.— lei
Taxa de 2%	12.— lei

Total 513.— lei

În nota de plată detașată de la coterul carnetului și eliberată consumatorului se va trece articolele și puse la taxa de 2%, arătându-se fiecare articol în parte, de exemplu:

— — — — —	lei 48.—	(Se specifică felul mărfurilor)
— — — — —	lei 62.—	
— — — — —	lei 36.—	
— — — — —	lei 52.—	

Totalul mărfurilor	lei 198.—
Taxa de 2%	lei 4.—

Total lei 208.—

În ipoteză când se vând aceluși consumator și articole care sunt scutite de taxa de 2%, aceste articole vor fi arătate nominal în aceeași notă de plată separat însă spre a se putea controla dacă în adevăr aceste articole sunt scutite.

Nota de plată se va elibera pentru justificarea cumpărării și la vânzările pe credit, urmând că cumpărătorul în contul lui să fie debitat în plus cu valoarea timbrei, în caz dacă nu le achită imediat.

Notele de plată eliberate se vor păstra de cumpărător pentru justificarea cumpărăturii, în caz dacă organele fiscale vor cere justificarea plății taxei de 2% la cumpărăturile făcute.

Funcționarii fiscali, însărcinați cu controlul, cari au neglijat controlul sau au înlesnit evaziunile, se vor pedepsi cu destituirea și imputarea sumelor cu cari fiscalul a fost păgubit.

— A TIMISOARAI CIPÉSZEK NEM AKARNAK LUXUSKERESKEDŐKNEK SZÁMITANI. A temesvári lábbelkészítők céhe küldöttségileg kereszte fel Marța Alexandru dr. királyi helytartót és előadták a cipészek kérelmét. A miniszterium tudva jövőleg megszabta az ugynevezett széria-cipők és a mérték után rendelt cipők maximális árát. Van egy harmadik kategória is: a luxuscipők, amelyek árusítására a miniszterium vagy a királyi helytartóság ad ki külön engedélyt. Az illető elődőknek aztán rendszeres árjegyzéket kell be-terjeszteniük. A cipészek — különösen a kismesterek — azt kérték most, hogy őket ne minősítsék luxuskereskedőknek. Az árjelentések, a nagyobb terhek csak megnehezítik az amugyis igen súlyos helyzetüket. Kérték továbbá, hogy készítményeik ára a két első kategóriába tartozó cipők maximuma és árai között mozoghatson. A királyi helytartóság most tanulmányozza a kérdést.

Rádióműsor

— Romániai Műsorszámok —

Magyar nyelvű hírek

19.30: Reichsender Böhmen (296,5 m. és 21 m. röv. hull.) 18.30: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.) 18.50: Pozsony (298,8 m.) 19.59: Radio-Románia (364,5 m.) 20: Radio Toulouse (228,6 m. és Marseille Provence (400,5 m.) 20: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.) 20.55: Róma II. (244,3 m.) és Róma III (221,15 m.) 22.15: London National (261,1 m.) és GSA (49,59 m. röv. hull.) GRX (30,96 m. röv. hull.) 23.15: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.) Pozsony (298,8 m.) 23.45: Belgrád (437,3 m. és 49,2 m. röv. hull.) 23: Nice Paris PTT 253,2 m. és Marseille Provence (400,5 m.) 23.50: Besztercebánya (765,3 m.)

Német nyelvű hírek

5.45. 7. 10. 12.30. 14. 17 és 20. Összes német adók. 20: Strasbourg (349,3 m.), Lyon PTT (463 m.), Radio Lyon (215,4 m.), Rennes (288,5 m.) és Marseille (400,5 m.) 20.40: Prága (470,2 m.) 21.30: Olasz II. (Torino 263,2 m., Milánó 368,6 m., Génua 263,3 m. és Triest 263,3 m.) 22: GSA (49,59 m.) LRX (30,96 m.) és London National (261,1 m.) 22: Összes német adók. 22.45: Strasbourg (349,3 m.), Lyon PTT (463 m.) és Radio Lyon (215,4 m.) 23: Svájci Aleman Adó (539,6 m.) 23.15: London (342,1 m.) 23.15: Midland Regional (296,2 m.) és North Regional (449,1 m.) 23.30: Prága (470,2 m.) 24: Berlin (356,7 m.) és Lipsce (382,2 m.) 24: Strasbourg (349,3 m.), Lyon PTT (463 m.), Radio Lyon (215,4 m.) és Rennes (288,5 m.) 0.15: Midland Regional (296,2 m.) és North Regional (449,1 m.)

SZERDA, MÁJUS 22.

Bucuresti. Radio Románia. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Operett-részletek lemezek. 12.55: A „Naidin”-zenekar. 13.20: Időjelzés, művészeti kulturális és sportközlemények. 13.30: A bécsi Kreutzer-együttes. 14: Hírek. 14.20: Áriák operettekből, lemezek. 15: Különléle közlemények.

Radio Románia. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Művészeti krónika. 19.15: Északi zene lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio Románia. 20: Fürdőink és ásványvizeink. Gh. Bălăceanu tanár előadása. 20.15: Nadia Chobap énekel. 20.45: Hírek. 21: Audran: Babatündér, operett három felvonásban. 21.50: Hírek. 22.40: Sportközlemények. 23.15: Szórakoztatás zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő. torna. 8: Hírek. közlemények, hanglemezek, éternd. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Szirmayné Dely Margit magyar nótákat énekel. kísérli Balázs Kálmán cigányzenekara. 17.10: Gyermekekdel. után. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. hírek. 18.15: T. Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 18.35: Mikor a bor beszél. Salla Domokos vidám felolvasása. 20.15: Hírek. 22.40: Hírek, időjárásjelentés 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 19: Olasz nyelvoktatás. 19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Hovanscsina. 21: Hírek, ügétőversenyeredmények. 21.25: Melles Béla zenekara műsora. 22.30: A falu leke a magyar művészetben. Hoffmann Edith dr. előadása. 23: Időja-

rásjelentés. 23.05: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.

Belgrád. 13: Népdalok. 13.45: Rádiózenekar. 14.50: Lemezek. 19.05: Rádiózenekar. 20.40: Lemezek. 21: Opera.

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 23.

Bucuresti. Radio Románia. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Dalok, szonok és chanzettek lemezekről. 13: Dr. Lucian Galperini éneklőfűrészen játszik. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A rádiózenekar operett-részleteket ad elő. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio Románia. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Tudományos krónika. 19.17: Szlav zene lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio Románia. 20: Vasile Alexandri. a költő. N. I. Herescu előadása. 20.15: Indulók operákból, lemezek. 20.45: Era Ciomag ismerteti a szimfónikus hangverseny programját. 20.45: Hírek. 21: A Pi-larmonica zenekar szimfónikus hangversenye. Valentin Cretoiu Tassian énekszámával. 21.10: Hírek, sportközlemények. 22.10: A zene folytatása. 22.50: Részletek szlav művekből, lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és franciául.

Budapest I. 9: Ébresztő. hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30: A rádió szalonzenekara. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Harsányi Gizai meséi. 16.30: Farkas Jenő cigányzenekara. 17.30: Rusz nyelvű előadás. 18: Hírek. 18.15: Ugron, a székely. Cs. Szabó László előadása Ugron Gáborról. 18.45: Beszkárt-zenekar. 19.45: Baromfitenyésztési időszéri tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Tánclemezek. 20.35: Délibábkisasszony. Mesejáték egy felvonásban. 21.20: Sporteredmények. 21.30: Dohnányi Ernő és Telmányi Emil zongora-hegedű műsora. 22.05: Boldog szunnyadók. Somogyvári Gyula előadása. 22.15: Holéczy Akos jazz-együttes. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények. 23.10: Toll Árpád és a Rajkók cigányzenekara muzsikál. 34: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Hanglemezek.

Budapest II. 12.10: Hanglemezek. 12.45: MÁV-dalárda 16: Országos Postászenekar. 17.35: Északi népek dalai hanglemezzel. 19.45: Kertész Lajos énekel, zongorán kíséri K. Kálmán Kató. 20.15: Magyar és külföldi tánclemezek. 21: Hírek, löversenyeredmények. 21.25: Egy jókai-regény-hős. Sötér István dr. előadása. 21.55: Weidinger Ede szalonzenekara játszik. 22.40: Időjárásjelentés.

Belgrád. 11: Istentisztelet. 13: Rádiózenekar. 14.50: Ilin Dusan hegedűművész. 15.20: Lemezek. 19.30: Rádiózenekar. 20.40: Népdalok. 21: Vidámság. 22: Matijevics Vojislav énekes. 23: Lemezek.

PÉNTEK, MÁJUS 24.

Bucuresti. Radio Románia. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Könnyűzene lemezek. 12.40: Vasile Julea zenekara. Rodica Bujor énekszámával. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Operarészletek lemezek. 15: Különléle közlemények.

Radio Románia. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Technikai üzenetek. 19.17: Angol zene lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio Románia. 20: A román történelem-előtti korszak, Ion Nestor előadása. 20.15: Hegedűlemezek. 20.35: Közvetítés az Operából: Csajkovszkij: Jewgen Onegin — négyfelvonásos opera. 21.10: Hírek. 22.10: Hírek, sportközlemények. 23.15: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő. torna. 8: Hírek. közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Senyei Szabó Ilona énekel. Dörmötör

Tibor hegedű zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Rendőrzenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltára. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: A rádió szalonzenekara. 18.40: Sportközlemények. 19.35: Toll Horváth Gyula cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. Nfusi legenda 2. Bajazzok. 21.20: Külügyi negyedóra. 22.15: Hírek, időjárásjelentés. 23.40: A Chappy Jazz műsora. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Rác Béla cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19.45: Gyorsírótanfolyam. 20.30: Aischylos, a tragédia atyja. Csengery János dr. egyetem tanár előadása. 21: Hírek. 21.25: Segesdy Sándor ömbelmozók zongorakísérettel. 21.50: Egy magyar szobrászművész. Felolvasás. 22.15: Kurina Sári cigányzenekara muzsikál. 23: Időjárásjelentés. 23.05: A Chappy-Jazz-zenekar játszik.

Belgrád. 10.30: Istentisztelet. 13: Népdalok. 14: Lemezek. 14.05: Népies zene. 15.20: Lemezek. 18.45: Népdalok. 19.20: Tánczene. 20.40: Népies zene. 21: Kamadzsia Bepa énekesnő. 21.30: Rádiózenekar. 23: Milosevics Predrag zongoraművész. 23.30: Lemezek.

UJ KÖNYV

— Thomas Mann; Lotte Weimarban. Hogy milyen műfajhoz tartozik Thomas Mann új Goethe-könyve, nehéz volna eldönteni. De talán nem is fontos. Ebben a hatalmas irodalmi műben az öregkorát élő költő és nagy szerelme, a Lotte néven az irodalomtörténetbe bevonult Charlotte Buff kései találkozása az a szilárd mag, ami köré Thomas Mann, a világhírű író, a goethei világot, a weimari Pantheon újból felépíti és az egész goethei termékenyítő eszmekört nagyszemű filmként a mai világ olvasóközönsége elé vetíti. Hogy milyen volt a goethei világ, azt a mai kor gyermeke már alig érti meg, hiszen ugyanakkor olvas róla, amikor egy új vizözön pusztító hullámai öntik el a lélekbeli kultúra már-már gyönyörűen kivirágzott vetését, 1940-ben visszatekinteni a Napoleon-utáni időkre, 1940-ben Goethe és Schiller Weimariáról beszélni több mint anakronizmus; a legnagyobb irodalmi hőstett, amit egy nagy író végezhet, a magasabbrendű ideálokért felkeszülő emberiség azonban csodálattal olvassa Thomas Mann messzevilágító, gyönyörű regényét Lotte és Goethe, két öreg szerelmes megható találkozásából. Főnix-madárként látja, új életre kelni a humanizmus elpusztíthatatlan örök gondolatát. Thomas Mann: „Lotte Weimarban”. Rózsavölgyi kiadásban, szép kiállításban és díszkötésben 264.— lef minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj. Kérje a Rózsavölgyi-ujdonosságok jegyzékét.

Köszönetnyilvánítás

Szeretett férjem és édesapánk

Murányi Károly

malomtulajdonos

elhunytja alkalmából hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik a temetésén megjelentek, ravatalára koszorút és csokrot helyeztek el és részvételükkel faldalmunkat enyhíteni igyekeztek

Özv. Murányi Károlyné és gyermekei.
Cuied, hud. Arad.

APRÓHIRDETÉSEK

▲ 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottott meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az előre fizetendő

ALKALMAZÁST NYER

Főznitűdó mindenest keresek. Cim a kiadoban. 2455

Keresek 1-re perfekül beszélő német nevelőnőt, éves bizonyítvánnyal. Cim a kiadoban. 2527

Periekt, jólléző szakácsnő urháshoz felvételik. Cim a kiadoban.

LAKÁS

Különbejárta, üres, parkettás szoba, előszobával, irodának is alkalmas kiadó. Bul. Reg. Maria 17. Érdeklődni a házmesternél 2529

Belvárosban kétszobás, fürdőszobás, uccai lakás, 5 ablakkal az uccára, mellett helyiségekkel július 1-re kiadó. Strada Popa Ioan Russu 5. 2533

ELLÁTÁS

Szigoru ort, kóser koszt kapható urlháznál. Str. Goldis 18., ajtó 1. 2521

VÉTEL-ELADÁS

Szepessy-Jéle, teljesen jóállapotban levő mély gyermekkocsi eladó. Megtekinthető délután 3-6-ig. Cim: Dinnyés, Str. Cornel Leucuta 3., Grădiște. 2528

„National”-kassza, kifogástalan, eladó. Str. Porumbaru 8. Értekezni 2-5-ig. 2369

Jókarban levő takaréktűzhely, kétkarizás, eladó. Str. Mărăsesti 41. 2532

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

Cim a kiadoban

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHER Ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46 (Lakás agyanott). Telefon: 26-95. 1505

I. Haas

új ingatlanforgalmi iroda, Bul. Dragalina 9.

AJÁNL házakat, telkeket, földleket, szállókat jutányos közvetítési díj mellett 30.000 leitől minden árfokozatban. 2506

KULONFELEK

Magaslati nyaraláshoz urind keres intelligens partnert. Cim a kiadoban. 2534

Harisnya szemfelszedést és stoppolást legolcsóbban készít harisnyakötőde Str. Moise Nicoară 1. 2195

Keleti és belöldi orszaszőnyegek, díó, hálók modern ebédő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai íróasztal, írógépek, Pianino, rövid keresztűros zongora és rövid zongora. Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszerket, Zalogkőcsont közvetítünk a temesvári zálogházba, előleg adunk, olcsón hosszabbítunk. Tempo bizományi Bzlet Fischer Eliz-palota.

Modern üzlethelyiség

forgalmas helyen kiadó. Timișoara, Blv. Carol 4.

2518

Legújabb jelentéseink:

Reynaud: Veszélyben a haza!

Megbüntetik azokat, akik a Maas hidja'nak fel nem robbantásáért felelősek

Páris. (Rador.) A Havas-iroda jelenti: Paul Reynaud francia miniszterelnök és hadügyminiszter a szenátus előtt nyilatkozott a hadihelyzetről és kijelentette, hogy

a haza veszélyben van.

ugyanekkor pedig közölte azt is, hogy az igazat akarja mondani és semmit sem akar a helyzetre vonatkozóan eltitkolni.

— Belgium megtámadása után, — mondta, — az ellenség szörnyű támadást indított Sedannal a francia hadsereg erődítményei ellen.

Ezen a ponton rendkívül kevés francia csapat tartózkodott és a legjobb francia csapatokat Belgiumba küldték. Hihetetlen hibák következtek, amelyek elverik méltó büntetésüket, a Maas fölötti hidakat nem robbantották fel, amint azt az eredeti tervek megkívánták.

Ennek következtében a motorizált német csapatok átkelhetek a folyón. A német előrenyomulás 48 órán át tartott. Ma reggel óta Amiens és Arras is német kézen van.

— A mi klasszikus hadvezetésis felfogásunk új felfogásba ütközött: szembetaláltuk magunkat a gépesített csapatokkal, amelyek gyors előrenyomulást igyekeztek elérni, valamint az ejtőernyősökkel.

— Az első erőfeszítés, amelyet meg kell tennünk, szellemi erőfeszítés kell, hogy legyen: határozatokat kell hoznunk.

Reynaud ezután utalt arra, hogy Franciaország az 1914-es háború elején is vereségeket szenvedett és mégis sikerült győznie, majd pedig így folytatta:

— Minden embernek meg kell értenie a jelen pillanat fenségét.

Néhány népnek is meg kell ezt értenie, amíg nem lesz ez késő.

Két férfi, akinek jogában állott volna, hogy babérjain pihenjen, ma újból a haza szolgálataiba állította erejét: Petain tábornagy és Weygand tábornok. Weygand Fochnak az emberre, aki megállította 1918-ban a németek előnyomulását a La Manche csatorna és Páris felé.

Jelenleg ő már a hadszíntéren van. Petain tábornagy, Weygand, valamint közöttem teljes az egyvetértés. Defetizmust nem

A Vreme jelenti:

Olasz-angol tárgyalások kezdődnek

Belgrád. (Rador.) A Vreme római híre szerint Olaszország és Anglia között megtörtént az első érintkezés az olasz követelések rendezése tekintetében. A lap tudósítja megállapítja, hogy Olaszország nem változtat eddigi magatartásán. Kétheti bizonytalan magatartás után tegnap ismét nyugodtabb lett a helyzet és derültség lett urrá. — olasz-angol tárgyalások előtt állunk és most már lehetséges, hogy a Földközi-tenger kivülmarad az eseményeken.

Angol légitámadás a rotterdami benzinraktárak ellen

London. Az angol légihaderő hétfőn éjjel bombázta a teljesen kivilágított rotterdami benzinállomást, ahol egy óriási benzintankot és 4 más tartályt felrobbantott. Nagy tüzvészti idézetek elő a bombák és óriási károkat okoztak. Egyetlen angol repülőgép sem sérült meg a léghátrítók tüzeiben.

Az angol gépek bombatámadást intéztek az ellenség közlekedési vonaljai, valamint az ellenség utánpótlási osztagai ellen. A támadás a francia és belga szakaszon levő oszlopok ellen indították. A támadásokat hétfőn éjszaka is folytatták az angol gépek.

Kanada újabb három hadosztályt szervez

Ottawa, Mac Kenzie King kanadai miniszterelnök ma bejelentette a kanadai képviselőháznak, hogy Kanada sürgősen 3 hadosztályt állít fel, hogy Anglia segítségére küldje. Ugyancsak elhatározták, hogy nemzeti védelmi és tengerészeti miniszteriumot létesítenek Kanadában a fegyverkezés előmozdítására. A miniszterelnök kijelentette, hogy Churchill miniszterelnöknek küldött táviratában Kanada változatosan odaadásáról és ragaszkodásáról biztosította a birodalmat.

NEWYORK. A kaliforniai kormány elhatározta, hogy 1500 repülőgépet küld Angliának, mielőtt az erre vonatkozó londoni rendeléssel elkészülne. Ugyanezért azt is elhatározták, hogy a repülőgépgyártás fokozására 30 repülőgépgyárat létesítenek. LONDON. Ausztráliában a mai nappal megkezdtek a toborzás és hadianyagok gyártásának fokozását. A toborzás fokozásáról szóló rendeletet az ausztráliai minisztertanács a keddi ülésen elfogadta.

Nem azik jugoszláv katonai küldöttség Moszkvába

Belgrád. (Rador.) Hivatalosan cáfolják azt a hírt, mintha jugoszláv katonai küldöttség készülné Moszkvába. Lehetséges, hogy diplomáciai küldöttség utazik Oroszországba a Szovjettel való diplomáciai kapcsolatok felvételére.

Ciano gróf Albániában

Róma. (Rador.) Ciano gróf olasz külügyminiszter Tiránába utazott.

Japán bizottság Rómában

Róma. (Rador.) A Rómában tartózkodó japán bizottság kedden reggel meglátogatta a Pantheon, ahol koszorút helyeztek el, később az Ismeretlen Katona sírjára tettek koszorút. A japán bizottság később a fascista forradalom hősi halottjainak sírjait látogatta meg és ugyancsak virágkoszorút helyeztek el. Látogatásaik alkalmával a japán bizottság tagjait meleg ünneplésben részesítették.

Von Epp tábornok Mussolininél

Róma. (Rador.) Von Epp lovag, helytartó, Olasz-Afrika miniszterével együtt kedden reggel kihallgatáson jelent meg Mussolininél.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

ANKARA. A török képviselőház ma 20 millió török font újabb fegyverkezési hitelt szavazott meg a kormánynak.

NEWYORK. A francia és angol kormány Washingtonban bejelentette, hogy 16 milliárd összegért akar, nek újabb hadianyagot rendelni Amerikában. Ugy az egyült-államokból, mint a kanadai fegyver- és repülőgépgyárakban meggyorsították a hadianyagok készítését.

PÁRIS. Ma délután 6 órakor Párisban megszöktak a légvédelmi szírnák.

LONDON. Hivatalosan cáfolják azt a külföldön elterjedt hírt, amely azt közölte, hogy a közelmultban létesített délkelet-európai angol kereskedelmi kamarák felfüggesztették működésüket. A hír minden alapot nélkülöz.

BERLIN. Vilmos volt német császár Hollandia meg szállása óta Doornban tartózkodik és nincs is szándékában megváltoztatni eddigi tartózkodási helyét. A háborús helyzet ellenére is folytatja eddigi életmódját.

MILÁNÓ. Ma itt nagyarányú légvédelmi gyakorlatot folytattak.

PÁRIS. A francia léghátrítók és vadászgépek május 10. és 19. ike között 300 német repülőgépet lőttek le.

GIBRALTÁR. A gibraltári kormányzó rendeltére és az általa kidolgozott program szerint elköltöztetik az ott levő gyermekeket és a nőket. Gibraltár kormányzója ez alkalommal kijelentette, hogy ez az intézkedés csak messzemenő elővigyázati rendszabály, mert Gibraltárt nem fenyegeti veszély Spanyolország felől. A spanyol kormány többször hangsúlyozta teljes semlegességét.

NEWYORK. Az Egyesült-Államokban rendezett világkiállítás kedden ismét megnyitották.

RÓMA. Wilfried Greene, az állandó angol gazdasági bizottság elnöke kedden Rómába érkezett, hogy részt vegyen az angol-olasz gazdasági tanácskozásokon.

ALEXANDRIA. Egyiptom külügyminisztere kedden délután fogadta Mazzolini egyiptomi olasz követet.

GENF. Kilencvenöt francia és német fogoly ki cserélése történt a keddi nap folyamán Genfben. A kicserélt foglyok többsége nők és gyerekek.

NEWYORK. A Német Távirati Iroda jelenti: Öt száz amerikai előkelőség és tudós akik között két Nobel-díjat is van, felhívták Rooseveltnél, hogy óvja meg az Egyesült-Államokat a háborúba való belépéstől.

WASHINGTON. May, kentucky-i demokrata képviselő rádióbeszédében kijelentette, hogy az Egyesült-Államoknak Európába kell küldenie mindazt a hadianyagot és felszerelést, amire a szövetségeseknek szükségük van, mert Amerika határai ma Franciaországban vannak, Erre azért szükségünk van akkor — mondotta a képviselő — ha azt akarjuk hogy Franciaország fennmaradjon és ha nem akarunk amerikai katonákat küldeni Európába. Minden szükségessé el kell látni azokat, akik a szabadságért harcolnak.